

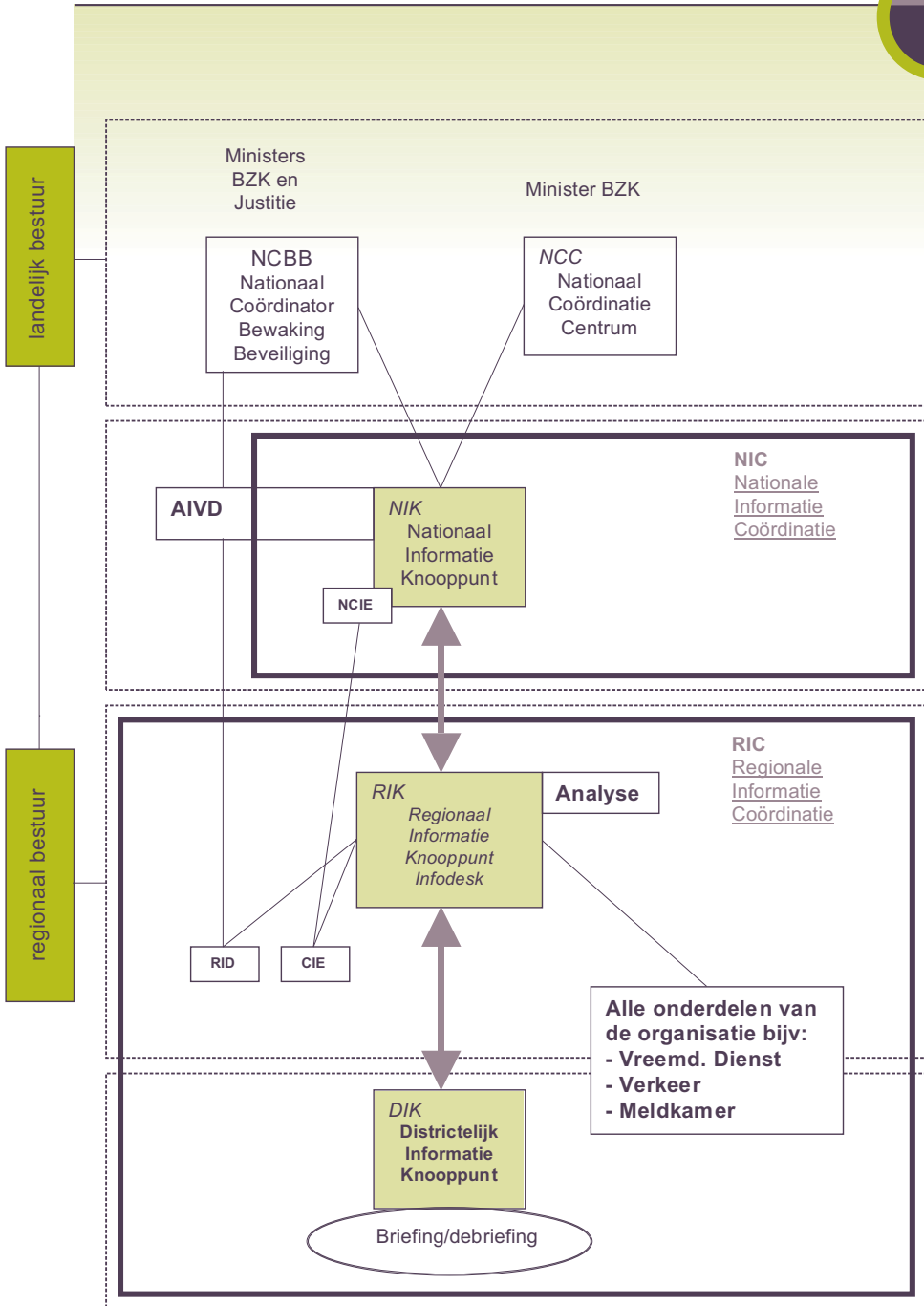
Landelijke coördinatie en uitwisseling van politie-informatie

EEN EVALUATIE VAN HET PROJECT LANDELIJKE

INFORMATIECOÖRDINATIE DNP

Structuur informatie-uitwisseling

Landelijke coördinatie en uitwisseling van politie-informatie

**EEN EVALUATIE VAN HET PROJECT LANDELIJKE
INFORMATIECOÖRDINATIE DNP**

december 2004

INSPECTIE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV)

Bezoekadres: Juliana van Stolberglaan 148, 2595 CL Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

Telefoon: (070) 426 87 92

Telefax: (070) 426 69 90

Website: www.ioov.nl

COLOFON

Uitgave: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid

Auteurs: drs. L.J.M. Koolen en E.P.H. Moonen

Foto's: Fons Sluiter en Harro Meijnen

Lay out: Grafisch Buro van Erkelens

Drukwerk: Hega Offset

december 2004

Inhoudsopgave

1 INLEIDING, AANLEIDING EN ONDERZOEKSOPZET	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Korte schets van de informatiestromen	5
1.3 Aanleiding en onderzoeksopzet	7
1.4 Leeswijzer	12
2 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
2.1 Samenvatting	13
2.2 Conclusies en aanbevelingen	18
3 LANDELIJKE INFORMATIE COÖRDINATIE, DE OPZET	23
4 LANDELIJKE INFORMATIE COÖRDINATIE, DE WERKING	29
4.1 De dienst Nationale Recherche Informatie en Landelijke Informatie Coördinatie	29
4.2 De regiokorpsen en Landelijke Informatie Coördinatie: onderzoek middels vragenlijsten	34
5 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	47
5.1 Heeft het LIC-project haar eigen doelstellingen gerealiseerd?	47
5.2 Informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie, wat kan er beter?	51
5.3 In hoeverre heeft Landelijke Informatie Coördinatie de knelpunten uit het rapport van de Algemene Rekenkamer opgelost?	55
BIJLAGEN	59
1 Methoden van onderzoek	59
2 Interviews	60
3 Vragenlijst regiokorpsen	61

Inleiding, aanleiding en onderzoeksopzet

1

1.1

INLEIDING

Op het terrein van openbare orde en veiligheid wordt veel informatie uitgewisseld tussen regionale politiekorpsen en organisaties die werken op het landelijk niveau. De informatiestromen nemen in aantal en omvang sterk toe. Meermalen is vastgesteld dat informatie binnen de Nederlandse politie vaak gescheiden en 'verticaal' (dus per dossier of specialisme) is opgeslagen, waardoor er geen of onvoldoende onderlinge samenhang tussen informatie-stromen is. Het gevolg is een gebrekkig en onvolledig landelijk, regionaal en lokaal overzicht van en inzicht in de beschikbare informatie en kennis. Dit is door de korpsen inmiddels onderkend; er is sindsdien een aantal ontwikkelingen in gang gezet waaruit blijkt dat informatie een strategisch onderwerp binnen de politie is geworden.

Het project Landelijke Informatie Coördinatie DNP (LIC) is in 2002 opgezet om de tot dan toe problematische informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie tussen landelijk en regionaal niveau te verbeteren. Bij betrokkenen (ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie, Tweede Kamer, Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD), de regio's, Raad van Hoofdcommissarissen (RvHC)) overheerst de verwachting dat met het LIC-project de problematische informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie sterk zal verbeteren.

In het voorliggende rapport heeft de Inspectie OOV daarom vooral gezocht naar een antwoord op de vraag wat het LIC-project heeft opgeleverd en welke verbeteringen op het gebied van informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie zijn gerealiseerd. Ook doet zij aanbevelingen om de effectiviteit van de LIC-structuur te verbeteren.

1.2

KORTE SCHETS VAN DE INFORMATIESTROMEN

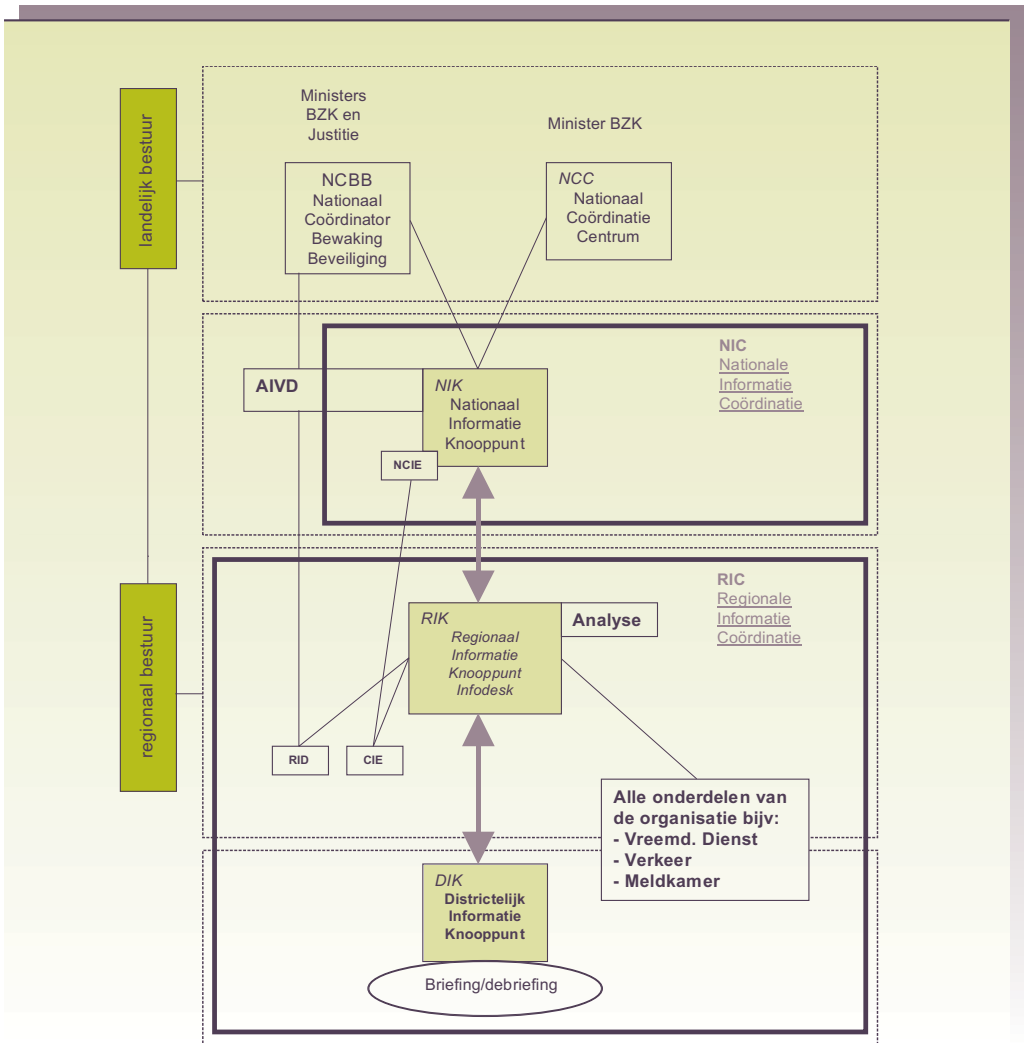
Het gehele veld van informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie is zeker boeiend, maar vereist wel een meer dan basale kennis van en inzicht in de terminologie en structuur van de in het veld gebruikelijke informatieprocessen. Het rapport begint daarom met een korte schets van de informatiestromen tussen regionaal en landelijk niveau binnen het domein van de politie. De lezer krijgt hiermee een beeld van deze informatiestromen en enig inzicht in de samenhang en de problematiek. Als hulpmiddel zijn aan de kaft van dit rapport uitvouwbladen bevestigd waarop de lijst met afkortingen en het schema met de structuur van de informatiestromen zijn weergegeven. Dit is bedoeld als leeshulp en om veelvuldig bladeren tijdens het lezen te voorkomen.

Met het project Landelijke Informatie Coördinatie is in 2002 een nieuwe informatie-structuur opgezet, namelijk die tussen het Nationaal Informatie Knooppunt (NIK), het Regionaal Informatie Knooppunt (RIK) en de Districtelijke Informatie Knooppunten (DIK). Deze informatielijn is op voorhand speciaal bedoeld voor zaken van groot landelijk (of internationaal) belang, die met voorrang moeten worden behandeld. Het is een lijn die functioneert als een gelegenheidsorganisatie, zoals die ook bekend is bij de rampenbestrijding: onder normale omstandigheden is er sprake van een waakvlamsituatie, maar als de lijn eenmaal wordt geactiveerd kan snel worden opgeschaald en kan zonodig het gehele korps worden ingezet.

De LIC-structuur is op zichzelf eenvoudig en eenduidig (figuur 1). Maar tegelijkertijd blijven andere lijnen van communicatie en informatie-uitwisseling in gebruik, met als gevolg dat het geheel daardoor niet meer zo eenvoudig en eenduidig is. Voor diverse doelen blijken toch nog eigen kanalen te bestaan:

- de LIC-lijn;
- de Regionale Inlichtingen Diensten (RID) bij de politiekorpsen hebben een aparte lijn met de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD);
- de Criminele Inlichtingen Eenheden (CIE) bij de regiokorpsen leveren hun informatie aan ten behoeve van de zogenaamde registers via een speciale lijn direct aan de Nationale CIE bij de dNRI;
- de Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen (NCBB) en het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC) communiceren via de bestuurlijke lijn (CdK, burgemeester / korpsbeheerder, OM) met de politiekorpsen of hebben daar eigen contactpersonen;
- informatie-uitwisseling tussen de 26 korpsen gebeurt doorgaans door tussenkomst van de Regionale Infodesk;
- specialisten bij de regionale korpsen weten hun specialistische collega's bij de dNRI te vinden; zo vindt veel bilateraal contact plaats binnen veel persoonlijke netwerken.

In de praktijk blijken hierdoor nog wel eens zaken mis te gaan. Twee praktijkvoorbeelden: een korpsbeheerder gaf onlangs aan dat hij niet altijd over specifieke AIVD-informatie kon beschikken, waardoor hij niet in staat was zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van openbare orde en veiligheid waar te maken. In een ander geval constateerde een Regionale Informatie Coördinator (RIC) dat zijn korpsbeheerder via de bestuurlijke lijn belangrijke openbare orde informatie ontving, die via de LIC-lijn niet bij de RIC of het korps terecht kwam. Daardoor was hij niet in staat om alle informatie-uitwisseling te coördineren.

Figuur 1 structuur voor de communicatie schematisch weergegeven.

1.3 AANLEIDING EN ONDERZOEKSOPZET

Het huidige onderzoek vindt zijn oorsprong bij het rapport 'Uitwisseling van opsporings- en terrorisme-informatie' (2003) van de Algemene Rekenkamer. In dit rapport signaleert de Rekenkamer tekortkomingen in de uitwisseling van informatie tussen de dNRI en de 25 regiokorpsen. Tevens vormde de afronding van het project Landelijke Informatie Coördinatie DNP (LIC) een aanleiding om een evaluatief onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit en de werking van het LIC-systeem.

De Rekenkamer signaleert de volgende knelpunten:

- De uitwisseling van opsporingsinformatie is onvoldoende. Het betreft de aanlevering van informatie door de korpsen die problematisch is, maar ook de verwerking door het KLPD. Daarnaast is vastgesteld dat de informatiecoördinatie onvoldoende is.
- De minister van BZK en het KLPD hebben als beheerder van de informatiesystemen te weinig gedaan.
- De onvolkomenheden bij de korpsen en bij het KLPD zijn tweeledig:
 - matige kwaliteit van de basisregistraties;
 - diversiteit aan basisregistratiesystemen.
- Hierdoor is een geautomatiseerde aanlevering van informatie aan het KLPD niet mogelijk.
- Het KLPD is niet in staat gebleken om duidelijk te maken wat de meerwaarde is van landelijke registraties.

De Rekenkamer beveelt in haar rapport onder meer aan een toezichthouder de opdracht te geven de ontwikkelingen op dit vlak te volgen en hierover periodiek te rapporteren. De minister heeft deze aanbeveling overgenomen.

Hoewel dit Rekenkamerrapport over informatie-uitwisseling dus de directe aanleiding vormt voor het onderhavige onderzoek, zijn de signalen die de Inspectie OOV krijgt vanuit andere onderzoeken over de kwaliteit van informatiesystemen en -beheer dusdanig sterk dat de Inspectie verwacht in de komende jaren meer systematisch aandacht te gaan schenken aan het thema 'informatie bij de politie'. Voor de Inspectie OOV vormt dit onderzoek daarmee ook een terreinverkenning met het oog op toekomstig onderzoek.

Het doel van het huidige onderzoek is daarmee:

- 1 monitoren van de ontwikkelingen op het gebied van informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie zoals bedoeld door de Algemene Rekenkamer;
- 2 evalueren van het LIC-project in de genoemde context van de informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie.

Een nevendoeel is het verkennen van het terrein van de informatiehuishouding en informatievoorziening bij de Nederlandse politie met het oog op toekomstig onderzoek.

Hiermee wil de Inspectie OOV bijdragen aan een consistent en werkend systeem van informatie-uitwisseling en de informatiecoördinatie bij de Nederlandse politie.

Beperkingen en verbreding

De Inspectie OOV heeft zich in het huidige onderzoek op twee punten beperkt:

- Informatie-uitwisseling heeft een technische (ICT) kant en een meer organisatorische kant. In het onderzoek blijft de technische (ICT) kant buiten beschouwing.

De onvolkomenheden op het punt van kwaliteit en diversiteit van de registraties en systemen komen aan de orde in een ander recent rapport van de Algemene Rekenkamer, namelijk dat over 'ICT bij de politie' (2003). Centraal hierin staat het 'Bestek 2001 – 2005' van de Regieraad ICT. Met dit bestek wordt beoogd één samenhangende, robuuste en toekomstvaste politie informatiehuishouding te realiseren. CIP (Coöperatie Informatiehuishouding Politie) en ISC (ICT-Service Coöperatie Politie, Justitie en Veiligheid) zijn in het leven geroepen om het bestek uit te voeren.

De Inspectie OOV heeft de ontwikkelingen in het kader van Bestek 2001 – 2005 niet in dit onderzoek betrokken. Een belangrijke reden hiervoor is dat de ontwikkelingen met betrekking tot ICT bij de politie niet zo snel blijken te gaan als was gepland; in een Algemeen Overleg (AO) in de Tweede Kamer (15 maart 2004) stelde de minister dat op 1 januari 2006, het moment dat de huidige Regieraad haar taak beëindigt, 70% van de beoogde doelen uit Bestek 2001 – 2005 zal zijn gerealiseerd. Op dit moment is voor de Inspectie OOV nog weinig zichtbaar. Bovendien meent de Inspectie niet de eerst aangewezen te zijn om de voortgang van dergelijke projecten te volgen. De Inspectie vindt deze vertraging wel zorgelijk. Uit dit rapport zal namelijk blijken dat het ontbreken van goed werkende uniforme landelijke registratie- en communicatiesystemen als één van de belangrijkste belemmeringen wordt ervaren voor een voortvarende en efficiënte informatie-uitwisseling.

- Informatie-uitwisseling specifiek gericht op het bestrijden en voorkomen van terrorisme blijft buiten beschouwing.

Het onderhavige onderzoek strekt zich niet uit tot de uitwisseling van terrorisme-informatie, een onderwerp waar de Algemene Rekenkamer in haar rapport 'Uitwisseling van opsporings- en terrorisme -informatie' (2003) wel gericht aandacht aan schonk. De belangrijkste reden hiervoor is te vinden in de turbulente ontwikkelingen, landelijk en internationaal, waarin de inlichtingen- en veiligheidsdiensten momenteel de spil vormen. Er is op dit moment enorm veel in voorbereiding, waarbij de politiek en het beleid het initiatief hebben.

De Commissie Bestuurlijke Evaluatie (de commissie Havermans), die door minister Remkes was ingesteld om het functioneren van de AIVD in kaart te brengen, heeft in een breder perspectief onderzoek gedaan naar de AIVD. Inmiddels is haar rapport op 16 november 2004 gepubliceerd. De commissie heeft in haar rapportage een aantal conclusies en aanbevelingen gedaan. De commissie concludeert onder meer dat de aansturing van de AIVD te fragmentarisch en onduidelijk is en beveelt de minister van BZK aan zijn regiefunctie te intensiveren. De samenwerking met de veiligheidspartners

moet versterkt worden en er moet op geschikte momenten meer informatiedeling met hen plaatsvinden. Er zou in samenhang met de veiligheidspartners ook meer geïnvesteerd moeten worden in de verbetering van de informatiehuishouding waarbij eenvoudige en heldere lijnen als uitgangspunt moeten dienen.

Ondanks het feit dat beide onderzoeken, onafhankelijk van elkaar hebben plaatsgevonden, en qua onderwerp slechts hier en daar overlap vertonen, zijn de conclusies en aanbevelingen van de commissie Havermans herkenbaar en sluiten ze goed aan bij de conclusies en aanbevelingen in onderliggend rapport, vooral waar het gaat om de versterking van de regiefunctie van de minister en de vereenvoudiging en uniformering van de structuren.

Op een ander punt is de focus van de Inspectie juist ruimer dan in het rekenkamerrapport.

Waar de Algemene Rekenkamer verschillende soorten informatie onderscheidt en zich richt op opsporingsinformatie en terrorisme-informatie, huldigt de Inspectie het standpunt dat er 'politie-informatie' is, die al naar gelang de omstandigheden en doelstellingen gebruikt wordt voor opsporing, voor openbare orde doeleinden, voor terrorismebestrijding, bestrijding van voetbalvandalisme, etc. De focus in het huidige onderzoek is daarom op uitwisseling van politie-informatie in brede zin. Door deze keuze wordt de eerdergenoemde beperking (geen aandacht voor uitwisseling terrorisme-informatie) toch weer enigszins gerelativeerd: uiteraard heeft een deel van de uitgewisselde 'politie-informatie' toch betrekking op terreur en terrorisme.

Belangrijke ontwikkelingen

In de voorbereiding van het onderzoek heeft de Inspectie vastgesteld dat er momenteel drie ontwikkelingen gaande zijn die van grote invloed zijn op de informatie-uitwisseling: de Regieraad en het '**Bestek 2001 – 2005**' zullen (vroeger of later) resulteren in beperking van de diversiteit van de gebruikte informatiesystemen (veel oude systemen zullen verdwijnen) en in een betere kwaliteit van de registraties. Een tweede en in het kader van dit rapport belangrijkste ontwikkeling is de afronding van het project **Landelijke Informatie Coördinatie DNP (LIC)**. Van dit project werd in brede kring (ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie, Tweede Kamer, KLPD, de regio's, RvHC) verwacht dat het, na implementatie, in belangrijke mate tegemoet zal komen aan de door de Rekenkamer geconstateerde tekortkomingen. Een derde ontwikkeling, die enigszins parallel loopt met de implementatie van het LIC, is de omslag die momenteel bij de dNRI van het KLPD gaande is van een **aanbodgestuurde organisatie** naar een **vraaggestuurde organisatie**, die zich niet wil beperken tot verzamelen, verwerken en aanbieden van informatie ten behoeve van criminaliteitsbestrijding maar die zich ook richt op openbare orde en veiligheid.

Operationalisering onderzoeksdoel

In het licht van het bovengenoemde onderzoeksdoel heeft de Inspectie bij aanvang van het onderzoek **twee onderzoeksvragen** geformuleerd:

- 1 | Is de uitwisseling van politie-informatie verbeterd sinds het verschijnen van het rekenkamerrapport en met name:
 - a | Is de aanlevering van informatie door de korpsen verbeterd?
 - b | Is de verwerking van informatie door het KLPD verbeterd?
 - c | Is de informatiecoördinatie verbeterd?
- 2 | Wat hebben het ministerie van BZK en het KLPD gedaan om verbeteringen in de informatie-uitwisseling te bewerkstelligen en heeft dit iets opgeleverd?

Tijdens het vooronderzoek voor dit rapport was al duidelijk geworden dat de politie in 2002 was begonnen met de opzet en geleidelijke implementatie van het project Landelijke Informatie Coördinatie. Dit project had tot doel de tot dan toe problematische informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie tussen landelijk en regionaal niveau te verbeteren. Hiermee heeft het LIC een centrale plaats gekregen in dit onderzoek.

Om de onderzoeksvragen voor dit rapport goed te kunnen beantwoorden moet de vraag beantwoord worden of het project Landelijke Informatie Coördinatie (LIC) heeft opgeleverd wat werd beoogd:

- heeft LIC de eigen doelstellingen gerealiseerd?
- en werkt LIC in de praktijk, wat kan er beter?

Daarvoor was het nodig:

- de informatiekkanalen te identificeren en na te gaan waarvoor deze kanalen worden gebruikt (*dit is gebeurd in paragraaf 1.2: Korte schets van de informatiestromen*);
- de organisatie van de informatie-uitwisseling bij het KLPD en de regio's in kaart te brengen (*dit gebeurt in hoofdstuk 3: Landelijke Informatie Coördinatie, de opzet*);
- de inrichting en werking van NIK/RIK-lijn te beoordelen door:
 - 1 | te inventariseren of en op welke wijze de regiokorpsen en het KLPD het LIC hebben geïmplementeerd;
 - 2 | na te gaan of informatie-uitwisseling door de lijnen van het LIC adequaat en gecontroleerd verloopt. (*dit gebeurt in hoofdstuk 4: Landelijke Informatie Coördinatie, de werking*).

De evaluatie van het LIC-project levert daarmee voldoende informatie om de centrale onderzoeksvragen te beantwoorden: zijn de door de Rekenkamer genoemde tekortkomingen bij de uitwisseling van politie-informatie weggenomen en welke rol hebben het ministerie van BZK en het KLPD daarin vervuld?

Doelgroepen

De Inspectie heeft met dit onderzoek twee doelgroepen voor ogen:

- 1 | de systeemverantwoordelijken (ministers van BZK en Justitie, de Raad van Hoofdcommissarissen en de daaronder ressorterende boards en beleidsgroepen);
- 2 | degenen die dagelijks werken met informatie-uitwisseling en coördinatie (RIC's, PLIC, portefeuillehouders en procesverantwoordelijken binnen de regio's, NCBB, NCC, e.d.).

Daaruit volgt dat de conclusies en aanbevelingen op twee niveaus zullen worden geadresseerd:

- 1 | op systeemniveau (spelend binnen de invloedssfeer van de ministers van BZK en Justitie en de Raad van Hoofdcommissarissen): het gaat dan om structuren zoals de Landelijke Informatie Coördinatie, de verdeling van verantwoordelijkheden, opgelegde samenwerkingsverbanden, kortom, “dat wat van boven komt”, de regiefunctie;
- 2 | op organisatieniveau: de vraag is hier hoe de regio's en het KLPD de informatiefunctie (gericht op uitwisseling) binnen hun organisatie hebben ingericht en geborgd. Op dit niveau wordt duidelijk of de op systeemniveau bedachte lijnen en structuren uniform worden toegepast en het in zich hebben om bij te dragen aan de beoogde doelen.

De afzonderlijke korpsen hebben in de periode juli tot september 2004 door het invullen van vragenlijsten en het verstrekken van documentatie bijgedragen aan het onderzoek. Dit materiaal is gebruikt om een landelijk overzicht te krijgen en ten behoeve van verificatie van anders verkregen informatie. Dit materiaal leent zich echter niet voor conclusies en aanbevelingen gericht op de individuele korpsen.

1.4 LEESWIJZER

In dit hoofdstuk is verantwoording afgelegd over de keuze voor het onderwerp en de opzet van het onderzoek. In de korte schets van de informatiestromen is voor de lezer uiteengezet hoe de informatiestromen zijn georganiseerd en is enig inzicht geboden in de samenhang van deze informatiestromen en de problematiek. Dit is bedoeld om de lezer houvast te bieden bij het lezen van de rest van het rapport.

Vervolgens komen in het hoofdstuk ‘Samenvatting, conclusies en aanbevelingen’ de bevindingen, de conclusies en de aanbevelingen van de Inspectie OOV aan bod. Dit hoofdstuk is zoveel mogelijk zo opgebouwd, dat het ook als afzonderlijke management-samenvatting kan worden gebruikt.

In het hoofdstuk ‘Landelijke Informatie Coördinatie, de opzet’ wordt uiteengezet hoe en waartoe dit project is opgezet, hoe het in de projectfase heeft gefunctioneerd en welke concrete doelen het project kende. In het hoofdstuk ‘Landelijke Informatie Coördinatie, de werking’ wordt uiteengezet hoe LIC na afronding van het project functioneert en hoe de regiokorpsen en de dNRI een en ander binnen hun organisatie hebben ingericht. In dit hoofdstuk zijn de bouwstenen te vinden voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

In het hoofdstuk ‘Beantwoording van de onderzoeksvragen’ worden achtereenvolgens de volgende vragen beantwoord:

- heeft het LIC-project de eigen doelstellingen gerealiseerd?
- werkt LIC in de praktijk, wat kan er beter?
- heeft het LIC-project de knelpunten uit het rapport van de Algemene Rekenkamer opgelost?

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

2

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de bevindingen uit hoofdstuk 3 en 4, daarnaast worden hier de conclusies en de aanbevelingen beschreven. Dit hoofdstuk is zoveel mogelijk zo opgebouwd, dat het als afzonderlijke managementsamenvatting kan worden gebruikt. Voor verdere verdieping wordt verwezen naar de achterliggende hoofdstukken.

Het onderzoek op basis waarvan dit rapport is geschreven heeft plaatsgevonden in de periode mei tot en met december 2004.

2.1 SAMENVATTING

Bij alle grote incidenten van de afgelopen jaren heeft de politie telkens weer een, overigens doorgaans goed werkend, informatiesysteem opgebouwd, dat in staat was om de informatiebehoefte van dat moment in te vullen. Telkens weer werd een organisatie opgebouwd, werden afspraken gemaakt met alle betrokkenen, systemen ingericht en aan het eind van het incident of de gebeurtenis werd ook alles weer afgebouwd.

Met het project Landelijke Informatie Coördinatie DNP werd beoogd aan deze ongewenste situatie een eind te maken door een permanente voorziening te realiseren die informatie-uitwisseling mogelijk maakt tussen de minister en de wijkagent (en vice versa). Dit systeem zou in staat moeten zijn om op elk moment en ten aanzien van elk probleem, landelijk, binnen één uur actief te zijn en doelgericht en efficiënt informatiestromen te coördineren.

Uitgangspunt was dat bij landelijke incidenten de politieorganisatie niet plotseling anders gaat werken, maar dat wordt opgeschaald vanuit de dagelijkse gang van zaken: de aanpak bij calamiteiten moet zoveel mogelijk gebruik maken van de bestaande lijnen en de dagelijkse werkprocessen.

De Nederlandse politie heeft met het project Landelijke Informatie Coördinatie DNP de bakens verzet. De LIC-werkwijze is gebaseerd

- op het delen van informatie,
- op het gericht aansturen van de politieorganisaties en de politiemedewerkers en
- op het idee van opschalen van de normale politieprocessen ingeval van calamiteiten en landelijke incidenten.

De keus voor LIC is bovendien consistent met een aantal andere, al eerder ingezette, ontwikkelingen zoals:

- ABRIO (Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding), het maken van procesbeschrijvingen;

- Informatie Gestuurde Politie (IGP), de methodiek van briefing en debriefing;
- Bestek 2001 – 2005, onder meer gericht op meer uniforme automatisering (en in dat verband het programma Politie Suite Opsporing 2 (PSO2)).

Het rapport van de Algemene Rekenkamer uit 2003 over de informatie-uitwisseling bij de politie (peildatum medio 2002) is op een aantal van deze punten kritisch. De samenwerkingsbereidheid van de regiokorpsen (onderling en met het Korps Landelijke Politiediensten) was niet optimaal, er was sprake van een geweldige diversiteit aan gebruikte registratiesystemen en de kwaliteit van deze registraties was beneden de maat.

De projectleider LIC heeft bewust gekozen voor een eenvoudige structuur voor de informatiecoördinatie, die én aansluit bij de dagelijkse praktijk van de politiekorpsen, én bij andere belangrijke ontwikkelingen waar de politie in de komende tijd mee te maken krijgt; bovendien een structuur die bruikbaar is voor de informatiecoördinatie binnen de korpsen, maar ook voor uitwisseling van informatie tussen de korpsen of het leveren van informatie aan het KLPD en vice versa.

Door de eenvoud van deze structuur (en daarmee ook de vrijheid voor de korpsen om een eigen invulling te geven) is de acceptatie voor de voorstellen bij de korpsen groot geweest en is het project binnen de gestelde tijd met relatief goed resultaat afgerond. Organisatorisch hoefden de korpsen slechts te zorgen voor het aanwijzen van een Regionaal Informatie Coördinator (RIC), die de mogelijkheid had om binnen één uur het korps gericht bezig te laten zijn met het verzamelen van de benodigde informatie. Bij veel korpsen heeft het echter geleid tot verderstreckende organisatorische maatregelen, variërend van het organiseren van de informatiefunctie binnen één regionale informatieorganisatie tot en met het invoeren van een werkende systematiek van briefing en debriefing.

De dienst Nationale Recherche Informatie

De dienst Nationale Recherche Informatie (dNRI) van het Korps Landelijke Politiediensten ondersteunt en coördineert opsporingsprocessen van het Openbaar Ministerie en de regionale politiekorpsen. Was de dNRI tot voor kort in het bijzonder gericht op de bestrijding van criminaliteit (vooral de zware, georganiseerde en bovenregionale), in de naaste toekomst wil de dienst een ‘intelligence’ organisatie zijn, die met relevante informatie de criminaliteitsbeheersing, de openbare orde en de veiligheid in Nederland en daarbuiten ondersteunt; een verbreding van opsporingsinformatie naar ‘politie-informatie’. Een bredere taakopvatting.

De dNRI is de opvolger van de vroegere Centrale Recherche Informatiedienst (CRI). Deze stond bij de regiokorpsen bekend als weinig klantvriendelijk (“je brengt wat, maar je hoort nooit meer wat terug”) en nogal rigide fenomeengericht (“voor elk soort misdrijf hadden ze wel specialistische afdelingen, die onderling niet samenwerkten”).

Van hun kant klaagde de CRI / dNRI over de regiokorpsen die te weinig goede informatie leverden, zodat de dienst onmogelijk een goede analyse kon maken. Hoewel de regiokorpsen over het algemeen nog steeds zeer kritisch staan ten opzichte van de dNRI, is de bereidheid om in het kader van LIC informatie te verzamelen en te verstrekken groot.

Ook bij de dNRI is men steeds meer gaan denken in klanttermen (welke informatie-producten heeft de politie nodig om haar werk goed te kunnen doen?); de dNRI is bezig met een reorganisatie, gericht op een meer probleemgerichte aanpak, waarbij de schuttingen tussen de specialismen verdwijnen en de communicatie met de korpsen via één loket verloopt.

Informatie Gestuurde Politie

Er kan worden vastgesteld dat informatiestromen in aantal en omvang sterk toenemen. Meermalen is vastgesteld dat informatie binnen de Nederlandse politie vaak gescheiden en 'verticaal' is opgeslagen, waardoor er geen of onvoldoende onderlinge samenhang tussen informatiestromen aanwezig is. Het gevolg is een gebrekkig en onvolledig landelijk, regionaal en lokaal overzicht van en inzicht in de beschikbare informatie en kennis. Dit is door de korpsen onderkend en er zijn door hen een aantal ontwikkelingen in gang gezet waaruit blijkt dat informatie een strategisch onderwerp binnen de politie is geworden: beschrijving van werkprocessen (ABRIO en Ordenings Methodiek Processen (OMP), Informatie Gestuurde Politie (IGP), verbreding van de werkzaamheden van de Regionale Infodesks van uitsluitend opsporingsinformatie naar politie-informatie en het project Landelijke Informatie Coördinatie. Korpsen staan hiermee aan de vooravond van de overgang van een meer activiteitgerichte naar een procesgerichte organisatie.

Uit ervaringen in binnen- en buitenland blijkt dat er met Informatie Gestuurde Politie meer en betere resultaten in de aanpak van criminaliteit kunnen worden geboekt door een optimale inzet van mensen en middelen gericht op duidelijk benoemde doelen.

IGP is een sturingsmodel op basis waarvan het politiewerk gericht, gestructureerder en intelligenter kan worden uitgevoerd. Op deze wijze is het mogelijk steeds heldere keuzes te maken – vóór, tijdens en na het werk – waardoor een maximaal resultaat wordt bereikt. IGP is voortgekomen uit het landelijke ABRIO-project en Informatie Gestuurde Opsporing, die voornamelijk zijn gericht op de opsporing. Omdat informatie gestuurd werken verder gaat dan alleen de opsporing, is met Informatie Gestuurde Politie de verbreding gemaakt naar het totale politiewerk.

De Nederlandse politie werkt steeds meer volgens de principes van IGP. Deze resultaatgerichte aanpak vereist een andere cultuur, een andere manier van werken en een andere manier van leidinggeven. Eén van de onderdelen en tevens de meest concrete vertaling

van IGP is het proces van *briefen* (welke informatie moet worden verzameld), maar vooral ook van *debriefen* (voldoet de verzamelde informatie in de zin van volledigheid, betrouwbaarheid, tot welke vervolgvragen leidt deze informatie, etc.). Wil men de sturing op operationeel niveau verbeteren, dan zal de briefing op eenduidige wijze binnen elk organisatieonderdeel moeten plaatsvinden. Vaak werd tijdens de briefing de ‘krant van gisteren voorgelezen’. Er werd nauwelijks gestuurd en de ‘collega’ ging met onvoldoende informatie en zonder duidelijke opdrachten de straat op. Tijdens de briefing komen de belangrijkste wijk- en districtelijke speerpunten aan de orde die zijn vertaald naar bijvoorbeeld hotspots, dadergroepen en veelplegers. De briefing kijkt vooruit en is tevens korter van duur. Met andere woorden: de collega gaat beter geïnformeerd en gericht de straat op. De debriefing kijkt terug: informatie en resultaten worden teruggekoppeld en geprobeerd wordt van situaties te leren; ook wordt personele (na)zorg verleend. Tot nog toe vindt debriefen vooral plaats na een ingrijpend incident. Debriefen is naast briefen echter een essentieel onderdeel van de informatiesturing.

Samenvattende bevindingen

Tussen begin 2003 en medio 2004 werd de NIK / RIK-lijn 32 maal geactiveerd en werd een bijbehorend strategiedocument en inwinplan opgesteld. Hoewel het ontwikkelen van LIC bij aanvang vooral was ingegeven door de wens een coördinatiesysteem voor openbare orde-informatie te hebben, is de lijn slechts 5 maal daarvoor gebruikt; 15 maal werd de lijn opengesteld voor een kwestie van criminaliteit en 18 maal ging het om een onderwerp dat de democratische rechtsorde betrof.

Hoewel de NIK / RIK-autoriteit het gebruik van de lijn formeel moet autoriseren is de praktijk dat, door middel van mandateren, het besluit om de NIK / RIK-lijn open te stellen vaak in eerste instantie wordt genomen door het hoofd van het Nationaal Informatie Knooppunt of het hoofd van de dNRI. De Raad van Hoofdcommissarissen accordeert een dergelijk besluit dan achteraf. Deze werkwijze is te billijken gezien de spoed die vaak geboden is.

De inwinperiode is meestal beperkt van duur. In bijna 70% van de gevallen is de duur maximaal een maand, in bijna 20% van de gevallen zelfs maximaal een week.

De korpsen zijn verdeeld in twee kampen voor wat betreft de vraag of de NIK / RIK-lijn uitsluitend voor prioritaire zaken moet worden gebruikt of zou moeten worden beschouwd als dé lijn voor zo veel mogelijk vormen van informatie-uitwisseling. In de praktijk lijkt het erop dat de NIK / RIK-lijn (weliswaar dan zonder strategiedocument en inwinplan) veel vaker wordt gebruikt voor informatie-uitwisseling, bijvoorbeeld in het kader van de sitraps (situatierapportages). De korpsen geven de indruk dat ze deze vorm van informatie-uitwisseling met evenveel prioriteit uitvoeren als de prioritaire NIK / RIK-zaken. Het tijdig reageren op een informatieverzoek wordt door de korpsen het vaakst genoemd als belangrijk kwaliteitscriterium.

Voor LIC geldt dat een informatieverzoek een opdrachtnemer bij de politie moet hebben. In 25 van de 32 keer heeft de dNRI opgetreden als opdrachtnemer. De prominente rol die de dNRI blijkt te spelen, staat haaks op de wens van de dienst om gewoon als één van de spelers aan LIC mee te doen. Hoewel de dNRI graag het gezamenlijke belang en de gezamenlijke verantwoordelijkheid bij LIC benadrukt, ontstaat zo toch de indruk dat de dNRI een aparte positie inneemt binnen LIC.

Communicatie tussen de regiokorpsen en het NIK geschiedt vrijwel uitsluitend per e-mail en telefoon. Er bestaat in het politieveld vooral behoefte aan een beter beveiligd communicatiesysteem voor de landelijke informatie-uitwisseling. De informatie die wordt uitgewisseld wordt doorgaans ingevuld in Excel-bestanden; dit bevordert de uniformiteit niet. Er wordt momenteel wel een zogenaamde 'inwinmanager' ontwikkeld en getest; deze zou zowel voor meer uniformiteit in de aangeleverde informatie als voor een betere beveiliging moeten zorgen.

In geval van opschaling wordt zowel bij de dNRI als bij de regiokorpsen gebruik gemaakt van het SGB0-opshalingsproces (Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden). Bij het NIK wordt hierdoor, meer dan vroeger, samengewerkt tussen de verschillende specialistische afdelingen; hier is duidelijk sprake van een verbetering als gevolg van de ingezette koerswijziging. Overigens is het niet altijd nodig om in die mate op te schalen voor het uitvoeren van de Landelijke Informatie Coördinatie. Soms is minder haast geboden of is de periode van inwinnen langer.

Binnen de regiokorpsen is de informatiecoördinatie verschillend belegd. Meestal is de Regionale Informatie Coördinator werkzaam bij de regionale recherche; vaak stuurt de RIC dan ook de Criminele Inlichtingen Eenheid, de Infodesk, de analyse-eenheid en soms ook de Regionale Inlichtingen Dienst aan. Minder vaak heeft de Inspectie gezien dat de keus wordt gemaakt voor een regionale informatie-organisatie, die onafhankelijk opereert van de recherche. De Inspectie heeft wel een tendens waargenomen om de informatiefunctie los te weken van de recherche en als apart proces in het korps te positioneren.

In vrijwel alle gevallen wordt informatie gezocht in de bestaande informatiebestanden, vaak bij de CIE, de Infodesk en zo mogelijk ook bij de RID. Slechts in één op de vier keer worden de agenten op straat gevraagd om gericht informatie in te winnen.

De Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen is een grote afnemer van het NIK. Het afgelopen jaar heeft hij zo'n 700 keer een verzoek gedaan om een dreigingsanalyse of een dreigingsinschatting te maken. Meestal is het voor de dNRI niet nodig om hiervoor aanvullende informatie te vergaren; de bij de dNRI aanwezige informatie is vaak al voldoende. Er wordt in dit verband dan ook betrekkelijk weinig gebruik gemaakt van strategiedocumenten en inwinplannen. Als er bij korpsen, in het kader van bewaken en beveiligen informatie moet worden verzameld betreft het vaak niet alle regiokorpsen.

De regio Haaglanden huisvest bijvoorbeeld de meeste personen en objecten die vallen onder de verantwoordelijkheid van de NCBB. Naast informatie van de Infodesk en de Criminele Inlichtingen Eenheid zijn gegevens van de Regionale Inlichtingen Dienst voor de NCBB van groot belang. Naar de heersende opvattingen wordt de RID-informatie nog te veel afgeschermd, zelfs al gaat het niet om AIVD-informatie.

Doelbereiking LIC-project

De meeste korpsen zijn van mening dat LIC intussen adequaat functioneert (24 van de 26 korpsen); twee korpsen zijn nog ontevreden over het functioneren. Als reden noemt het ene korps het ontbreken van voldoende regie en prestatie-indicatoren, terwijl het andere korps wijst op onvoldoende capaciteit in het korps voor informatiecoördinatie en een vooralsnog niet-functionele positionering van LIC in het korps.

De meest concrete doelen van het LIC-project zijn gerealiseerd, te weten

- het binnen één uur, na alarmering gericht actief kunnen zijn op een calamiteit,
- en het binnen 12 uur op topcapaciteit kunnen laten functioneren van de informatiecoördinatie.

Ook hebben alle korpsen een Regionale Informatie Coördinator. De overige criteria voor het LIC-project zijn wat minder 'hard', met uitzondering van de doelstelling om te kunnen beschikken over een adequate voorziening voor digitale communicatie tussen korpsen. Dit wordt door de korpsen (en andere partners van NIK) als bepaald niet adequaat ervaren. Participatie van de korpsen aan LIC is niet altijd 100%, maar de meeste korpsen reageren op de informatieverzoeken in het kader van LIC. Daarbij wordt gestreefd naar het op tijd reageren. Dat wordt door de korpsen gezien als het belangrijkste succes criterium.

Het politieveld is niet alleen maar tevreden over Landelijk Informatie Coördinatie; de korpsen zijn ook kritisch op het functioneren van *het systeem* van Landelijke Informatie Coördinatie. Een groot aantal belemmeringen en verbetermogelijkheden dat door de LIC-deelnemers werd genoemd bij het beantwoorden van de vragen van de Inspectie, is elders in het rapport weergegeven.

2.2 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De Inspectie OOV adresseert, zoals al in de onderzoeksopzet aangegeven, haar conclusies en aanbevelingen op systeemniveau en organisatieniveau. Onderstaand worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen gepresenteerd. In hoofdstuk 4 en met name in hoofdstuk 5 zijn de bouwstenen voor deze conclusies en aanbevelingen uitvoeriger beschreven. Ook worden in deze hoofdstukken op een aantal punten nadere bevindingen en onderbouwingen aangetroffen.

Systeemniveau

In het algemeen is de Inspectie OOV van mening dat de Nederlandse politie een goede weg is ingeslagen met de ontwikkeling van Landelijke Informatie Coördinatie. De richting, naar een cultuur van informatie delen en samenwerken, naar een informatiegestuurde werkwijze in en tussen de korpsen en meer landelijke afstemming en uniformering op het gebied van informatie, registratie en ICT, is de juiste; het systeem werkt nu echter nog niet optimaal. Implementatie, monitoring en doorontwikkeling van het systeem en bovenal vereenvoudiging van de algehele structuur voor informatie-uitwisseling vragen nu dringend om aandacht.

Samen met een aantal andere parallele ontwikkelingen, zoals op het gebied van ICT (in het kader van Bestek ICT 2001 – 2005), Informatie Gestuurde Politie en processturing (ABRIO), kan Landelijke Informatie Coördinatie naar de mening van de Inspectie een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van de kritiekpunten waarover de Algemene Rekenkamer in 2003 heeft gerapporteerd. Om dit te realiseren is het naar de mening van de Inspectie echter nodig om regie te voeren op de samenhang van deze nu nog afzonderlijke ontwikkelingen. Zonder een goede regie bestaat namelijk het risico dat de ontwikkelingen elkaar gaan tegenwerken of vertragen, in plaats van elkaar te versterken.

Aanbeveling aan de Minister van BZK:

Zorg voor samenhang tussen de projecten op het gebied van Informatie Gestuurde Politie, briefing en debriefing, uniformering ICT en ABRIO. De Inspectie OOV beveelt aan hiervoor één probleemeigenaar aan te wijzen.

Zorg ervoor dat informatie-uitwisseling en communicatie tussen het landelijke en het regionale niveau zo veel mogelijk wordt vereenvoudigd en dat, waar mogelijk, gebruik wordt gemaakt van zo min mogelijk verschillende kanalen.

Er bestaat nu een verschil van visie en daarmee onduidelijkheid of de NIK / RIK-lijn uitsluitend gebruikt zou moeten worden voor de zeer ernstige zaken (zoals oorspronkelijk bedoeld bij de opzet van LIC) of dat het dé lijn is voor alle zaken. Een effectief gebruik van het LIC-systeem wordt hierdoor gehinderd.

Aanbeveling aan de Raad van Hoofdcommissarissen:

Maak een keus tussen een NIK / RIK-lijn óf voor algemeen gebruik óf voor prioritaire zaken en bepaal in het laatste geval de criteria / grenzen.

In maart 2004 is het project LIC afgesloten met een coördinatiestructuur die in de steigers staat, maar nog wel afbouw vergt. Na het afsluiten is niet adequaat gezorgd voor overdracht of enige vorm van borging. Er ligt een verantwoordelijkheid bij de Raad van Hoofdcommissarissen, bij de Board Opsporing die daaronder ressorteert, bij de strategische

beleidsgroep, die daar weer deel van uitmaakt en bij de expertgroep die onder de beleidsgroep hangt. Een aangehaakt platform van Regionale Informatie Coördinatoren (het PLIC) heeft hierin ook een rol. Daarnaast neemt het KLPD (met de dNRI en het NIK) een speciale positie in. In dit woud van betrokkenen is er niet één die zich echt verantwoordelijk heeft getoond voor het monitoren of doorontwikkelen van het systeem van Landelijke Informatie Coördinatie (mogelijk met het PLIC als uitzondering, maar PLIC is meer een gebruikersoverleg zonder specifieke bevoegdheden). Bovendien ontbreekt het aan criteria om te bepalen of LIC naar behoren werkt. De Inspectie OOV beschouwt dit als een risico.

Het NIK bij de dNRI heeft inmiddels anderhalf à twee jaar gefunctioneerd als punt waar alle gevraagde informatie in het kader van LIC binnenkomt. Het NIK heeft vooral energie gestoken in de operationele aspecten van LIC: het feitelijk laten werken van de informatie-uitwisseling. De Inspectie OOV heeft moeten constateren dat het NIK, met uitzondering van enkele eenvoudige overzichten en een klapper met daarin de strategiedocumenten en inwinplannen, geen informatie heeft verzameld over het functioneren van het LIC-project tot op dat moment. Dit, terwijl het NIK in een zeer riante positie verkeert om informatie te vergaren over tijdigheid en volledigheid van geleverde informatie, over korpsen die notoir niet reageren, over bruikbaarheid en uniformiteit van de aangeleverde informatie, over de tevredenheid van de opdrachtgevers, etc. De dNRI geeft onvoldoende aandacht aan coördinatie van en controle op wat er binnen de NIK / RIK-lijn gebeurt en is daarom onvoldoende in control. De dNRI lijkt enige schroom te hebben om in het kader van LIC de voortrekkersrol op zich te nemen, omdat dit mogelijk de schijn zou kunnen wekken dat LIC 'eigendom' van het KLPD zou zijn, terwijl LIC er is van en voor de gezamenlijke Nederlandse politie. De dNRI heeft binnen LIC echter een wezenlijk andere positie dan de 26 andere deelnemers en heeft bovendien de mogelijkheden voor monitoring en coördinatie die de anderen ontberen. Daarom is de Inspectie van mening dat de dNRI een meer centrale rol moet worden toegewezen in de doorontwikkeling en monitoring van LIC.

Aanbeveling aan de minister van BZK:

Formaliseer de structuur van de landelijke informatiecoördinatie en voer regie op doorontwikkeling.

Aanbeveling aan de Raad van Hoofdcommissarissen:

Zorg voor monitoring van de voortgang bij de implementatie en doorontwikkeling van Landelijke Informatie Coördinatie en zorg voor het systematisch bevragen van de opdrachtgevers. De Inspectie OOV beveelt aan de dNRI hiermee te belasten.

Voor de uitwisseling van informatie tussen de regiokorpsen, de dNRI, het NCC en de NCBB wordt in de meeste gevallen geen specifiek beveiligd communicatiekanaal gebruikt. De Inspectie OOV heeft geen risicobeoordeling aangetroffen ten aanzien van de beveiliging van de gebruikte communicatiemiddelen.

De Inspectie OOV vreest dat daarmee het huidige beveiligingsniveau ten aanzien van de gebruikte communicatiemiddelen hier lager is dan elders gebruikelijk binnen de politie (zoals bij C2000). Gezien het veiligheidskarakter van de uitgewisselde informatie beschouwt de Inspectie OOV dit als een kennelijk onderschat risico.

Aanbeveling aan de ministers van BZK en Justitie:

Zorg voor een risicobeoordeling ten aanzien van de gebruikte communicatiemiddelen tussen de regiokorpsen, de dNRI, het NCC en de NCBB. Ontwikkel beleid gericht op beveiliging en bedrijfszekerheid van de communicatiemiddelen.

Dat er binnen de politie in Nederland (nog steeds) sprake is van een grote diversiteit aan gebruikte systemen en programma's is geen nieuws. De Inspectie OOV heeft ook zelf ondervonden dat bij de regiokorpsen nog veel onderling verschillende automatiserings- en registratiesystemen worden gebruikt. De elektronisch toegestuurde vragenlijst voor dit onderzoek moest bijvoorbeeld in drie versies aan de korpsen worden aangeboden omdat er verschillende versies van het Microsoft Officepakket in gebruik zijn.

Vrijwel alle korpsen noemen het ontbreken van uniforme landelijke registratie- en communicatiesystemen als een belangrijke belemmering voor een voortvarende informatie-uitwisseling. De korpsen lijken steeds meer doordrongen te raken van de noodzaak om automatisering en informatiebeleid uniform en bovenregionaal aan te pakken. Dat is winst.

Aanbeveling aan de minister van BZK:

Zorg dat het criterium 'landelijk uniform' hoge prioriteit heeft bij de aanschaf en ontwikkeling van nieuwe systemen of software.

De Inspectie is in dit licht dan ook ernstig verontrust over de in het AO van 15 maart 2004 gemelde vertraging van de oplevering van het ICT Bestek 2001-2005. Zonder een duidelijke regievoering door de Minister van BZK voorziet de Inspectie het risico dat de vertraging in de ontwikkeling van noodzakelijke ondersteunende registratie- en communicatiesystemen de effectiviteit van de landelijke informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie in gevaar zal brengen.

Aanbeveling aan de minister van BZK:

Zorg dat het Bestek ICT 2001 – 2005 met prioriteit tot resultaten komt.

Organisatieniveau

De Inspectie OOV mist op alle niveaus een adequate terugkoppeling. Dit geldt met name voor terugrapportage van de dNRI aan de regiokorpsen, maar evengoed voor de terugkoppeling van de Regionale Informatie Coördinator naar de Districtelijke Informatie Knooppunten, andere korpsonderdelen en de agenten in de wijk. Gebrek aan terug-

koppeling ondermijnt het onderlinge vertrouwen en de geest van samenwerking. Voor de dNRI is goede terugkoppeling van levensbelang om te voorkomen dat de regiokorpsen LIC gaan beschouwen als informatie-**inwinning** in plaats van informatie-**uitwisseling**.

Aanbeveling aan de dNRI en de regiokorpsen:

De dNRI zou consequent vooraf (waartoe dient de in te winnen informatie) en vooral achteraf (wat heeft de geleverde informatie opgeleverd) aan de RIC'en terugkoppeling moeten verzorgen. De RIC'en zouden ditzelfde moeten doen in de richting van het eigen korps.

Binnen de politiecultuur is informatie-uitwisseling nog lang niet vanzelfsprekend. Dit is terug te vinden op eigenlijk alle niveaus: tussen korpsen, binnen korpsen tussen diensten / divisies en tussen teams. Maar ook op de werkvloer is het zichtbaar. Op alle niveaus is de vraag relevant: "Hoe krijgen we de blauwe boekjes open?" Naast de genoemde aanbevelingen op systeem- en organisatieniveau is het dus aan te bevelen aandacht te besteden aan de eigen rol en verantwoordelijkheid van alle participanten in het informatie-proces. Er moet een cultuur ontstaan waarin het gebruikelijk is om informatie te delen. En dat zal mogelijk de meeste energie gaan kosten in de komende jaren.

Landelijke Informatie Coördinatie, de opzet

3

In dit hoofdstuk wordt het project Landelijke Informatie Coördinatie DNP (LIC) besproken: de aanleiding, de doelstelling, de werkwijze en het uiteindelijke resultaat. Het is vooral beschrijvend van aard en heeft tot doel de organisatie van de informatie-uitwisseling bij het KLPD en de regio's in kaart te brengen. In het daaropvolgende hoofdstuk wordt vervolgens gekeken hoe de LIC-structuur na afloop van het project is gaan functioneren.

In 2002 is het LIC-project gestart. De aanleiding vormde de constatering dat de laatste jaren regelmatig incidenten (bv. MKZ-crisis, 11 september 2001) en situaties (bv. EK2000) hebben plaatsgevonden, waarbij het nodig bleek om op landelijk niveau te beschikken over bepaalde informatie. Dit vereist informatiecoördinatie op landelijk niveau.

Bij alle grote incidenten van de afgelopen jaren heeft de politie telkens weer een, doorgaans goed werkend, informatiesysteem opgebouwd, dat in staat was om de informatie-behoefte van dat moment in te vullen. Telkens weer werd een organisatie opgebouwd, afspraken gemaakt met alle betrokkenen, systemen ingericht en aan het eind van het incident of de gebeurtenis werd ook alles weer afgebouwd. Dit riekt naar verspilling. De projectleider van LIC gebruikte graag het volgende beeld hiervoor: "het is alsof je in de winter, iedere keer als het kouder wordt, een centraal verwarmingssysteem ontwerpt en installeert om die, als de lente aanbreekt, weer af te breken en bij het grof vuil te zetten."

De volgende indeling van 'politieonderwerpen' is in de praktijk lang gangbaar geweest:

- terreurinformatie;
- justitiële / criminele informatie;
- openbare orde-informatie;
- informatie met betrekking tot voetbal evenementen.

Informatie-uitwisseling over deze thema's geschiedt veelal langs gescheiden kanalen.

Op het terrein van opsporing is de informatiecoördinatie bij de korpsen meestal behoorlijk (en ook wettelijk) geregeld.

In het kader van LIC werd dan ook oorspronkelijk uitgegaan van de gedachte dat er een systeem van informatiecoördinatie nodig was, specifiek gericht op het thema openbare orde. Dat ontbrak immers nog grotendeels.

Men realiseerde zich echter dat het onderscheid tussen terreur, criminaliteit en openbare orde vooral is ingegeven door de bestaande verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen de korpsen als startpunt te nemen. In feite gaat het echter om accenten van

gebeurtenissen: bijvoorbeeld '11 september' is in sterke mate gelabeld als een incident dat te maken heeft met terreurbestrijding, maar de risico's ten aanzien van de openbare orde waren mogelijk veel groter. Tevoren is niet altijd te bepalen waar het accent komt te liggen.

Met LIC werd beoogd aan deze ongewenste situatie een eind te maken door een permanente informatievoorziening te realiseren, die informatie-uitwisseling mogelijk maakt van minister tot wijkagent (en vice versa). Dit systeem zou in staat moeten zijn om op elk moment en ten aanzien van elk probleem, landelijk, binnen één uur actief te zijn en doelgericht en efficiënt informatiestromen te coördineren.

Uitgangspunt was dat bij landelijke incidenten de politieorganisatie niet plotseling anders moet gaan werken, maar dat wordt opgeschaald vanuit de dagelijkse gang van zaken. De aanpak bij calamiteiten zou zoveel mogelijk gebruik moeten maken van de bestaande lijnen en de dagelijkse werkprocessen.

Projectopdracht LIC

De opdracht aan de projectleider was:

Realiseer het fundament van een betrouwbaar samenhangend proces van informatiecoördinatie met de korpsen (landelijk en regionaal) dat in de basis omgeving/probleem georiënteerd is en zowel in het dagelijkse werk functioneert als (versterkt) bij inzet van SGBO's.

Het LIC-project kende de volgende 10 concrete doelen:

- 1 | harde afspraken met de betrokken belanghebbenden;
- 2 | afspraken over de mate en inhoud van de informatie-uitwisseling (permanent) in normale omstandigheden (waakvlamconstructie);
- 3 | een adequate voorziening voor digitale communicatie tussen de korpsen;
- 4 | het hele samenwerkingverband kan binnen 1 uur na alarmering (incident) professioneel, gericht actief zijn op een calamiteit;
- 5 | de waakvlamconstructie van dit stelsel functioneert zodanig dat Landelijke Informatie Coördinatie binnen 12 uur op topcapaciteit volledig kan functioneren;
- 6 | taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn geregeld en voor vrijblijvendheid van de deelnemers is geen ruimte;
- 7 | een zichzelf op scherp houdend, ontwikkeling entamerend samenwerkingsverband;
- 8 | in de vorenstaande punten is gezorgd voor een heldere positionering van de Regionale Inlichtingen Diensten;
- 9 | (volgend op de punten 1 t/m 6) een deelproject dat uitvoering geeft aan de kwaliteitsverbetering van de Regionale Inlichtingen Diensten.
Dit deelprojectplan wordt uiterlijk in december 2002 vastgesteld;
- 10 | het geheel functioneert vóór de aanvang van het Nederlandse voorzitterschap EU in juli 2004.

Op landelijk niveau is bij de dNRI een Nationaal Informatie Knooppunt (NIK) ingericht. Elk korps heeft een Regionaal Informatie Knooppunt (RIK) ingericht. Aan het hoofd van het NIK staat de Nationaal Informatie Coördinator (NIC) en de RIK'en worden geleid door een Regionale Informatie Coördinator (RIC).

Het informatiekanaal tussen het NIK en de RIK'en wordt aangeduid als de 'NIK / RIK-lijn'. De NIK / RIK-lijn is speciaal bedoeld voor het uitwisselen van informatie op landelijk niveau. Als gebruik wordt gemaakt van deze lijn staat het de korpsen niet vrij om mee te werken: een informatieverzoek via deze lijn moet worden gehonoreerd. Om te voorkomen dat de lijn verstopt raakt, is een constructie bedacht die ervoor zorgt dat alleen zaken van 'landelijk gewicht' via de NIK / RIK-lijn worden gesluisd. Hiervoor is de NIK / RIK-autoriteit ingesteld.

De NIK / RIK-autoriteit bepaalt wat er in LIC aan informatie wordt gecoördineerd en met welke prioriteit dit gebeurt. Doel van de NIK / RIK-autoriteit is het voorkomen van ongewenste groei in de vraag. De autoriteit heeft een moeizame start gehad, waarbij is gezocht naar participatie door korpsbeheerders, Openbaar Ministerie en de Raad van Hoofdcommissarissen. Uiteindelijk is gekozen voor de variant waarin de korpschef van het KLPD, in samenspraak met de voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen wordt gemandateerd. Doorgaans is de procedure dat het hoofd van het KLPD de Raad informeert. Slechts tweemaal (bij '11 september' en bij de aanloop naar Irak) is de Raad speciaal bijeen geweest in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie.

De projectleider LIC gaf aan te verwachten dat op termijn wel criteria zullen worden opgesteld voor zaken die zich lenen voor prioritering via LIC en die in de plaats komen van besluitvorming door de Raad van Hoofdcommissarissen (de NIK / RIK-autoriteit).

Landelijke Informatie Coördinatie is probleem- of vraaggestuurd: ergens is een probleem of een risico, waarvoor de politie een oplossing moet zien te vinden. Daarvoor is informatie nodig. Voorwaarde voor het opstarten van LIC is dat er een probleemhebbende is bij de politie. Dit betekent dat Landelijke Informatie Coördinatie niet wordt opgestart als bijvoorbeeld alleen het NCC met een verzoek of vraag komt. Er moet altijd een korps zijn dat iets met de informatie gaat doen. Als een korps als probleemhebbende optreedt, wordt deze door het NIK begeleid bij het opstellen van een strategiedocument (waarin staat wat het probleem is, welke informatie wordt gevraagd en waarom) en een inwinplan (waar die informatie vandaan moet komen). Aan de hand van het strategiedocument en het inwinplan verzamelen de Regionale Informatie Coördinatoren informatie die al in systemen is vastgelegd, maar ook zullen ze, als dat nodig is gerichte informatievragen uitzetten bij de wijkagenten, rechercheurs, verkeerssurveillanten, etc.. Een effectief systeem van brieven en debrieven is hiervoor essentieel, evenals een nauwe samenwerking tussen de Infodesk, de Criminele Inlichtingen Eenheid en de Regionale Inlichtingen Dienst (RID). De verzamelde informatie wordt geanalyseerd bij de dNRI (als het gaat om

een landelijke vraag) en bij het regiokorps (als het gaat om een regionale kwestie). De analyses komen ter beschikking van de korpsen en het NCC. Als daarmee aan de doelstellingen van strategie en inwinplan is voldaan, sluit de specifieke informatie-inwinning. In die zin is Landelijke Informatie Coördinatie te zien als een gelegenheidsorganisatie, maar in tegenstelling tot voorheen schaaft de informatieorganisatie weer af tot waakvlamniveau en wordt niet meer opgeheven.

Informatiecoördinatie geen geïsoleerde ontwikkeling

LIC sluit nauw aan bij een aantal andere ontwikkelingen die momenteel binnen de politie gaande zijn, te weten:

- het beschrijven van werkprocessen (in het kader van ABRIO en OMP (ordenings methodiek processen)) wordt binnen de Nederlandse politie op uniforme wijze aangepakt. In dit verband is ook een deel van het informatieproces beschreven, met daarin de elementen uit de informatiecoördinatie;
- Informatie Gestuurde Opsporing en Informatie Gestuurde Politie zijn belangrijke ontwikkelingen binnen de Nederlandse politie. De uitgangspunten en werkwijze van LIC sluiten daar nauw bij aan. In dit verband zijn een effectief systeem van briefing en debriefing en de mogelijkheid van sturen op en het sturen met informatie belangrijke voorwaarden voor succes;
- de Regionale Infodesks waren van oorsprong gericht op opsporing. Inmiddels is die taak in veel korpsen al breder opgevat. Verbreding van de taakstelling van de infodesks van opsporingsinformatie tot alle operationele korpsinformatie ondersteunt het systeem van LIC;
- met de LIC-systematiek kan in belangrijke mate worden voorzien in de informatiebehoefte van een Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBO) en is grotendeels invulling gegeven aan de betreffende referentie in het referentiekader Conflict en Crisis Beheersing. In de meeste korpsen fungeert de RIC tevens als chef informatie (CHIN) van de SGBO.

Bewaken en Beveiligen

Er is een nieuw stelsel van bewaken en beveiligen. Uitgangspunt daarin is dat de burger, de werkgever en het decentrale gezag primair verantwoordelijk zijn voor de eigen veiligheid. De rijksoverheid heeft daarenboven een bijzondere verantwoordelijkheid voor de veiligheid van een bepaalde groep personen, objecten en diensten. Binnen het stelsel bewaken en beveiligen is de Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen (NCBB) degene die een spilfunctie heeft bij het evalueren van dreigingsinformatie in verband met het verstrekken van opdrachten en adviezen over bewaking en beveiliging en de uitvoering daarvan ten aanzien van het rijksdomein. De NCBB geeft leiding aan de Eenheid Bewaken en Beveiligen (EBB).

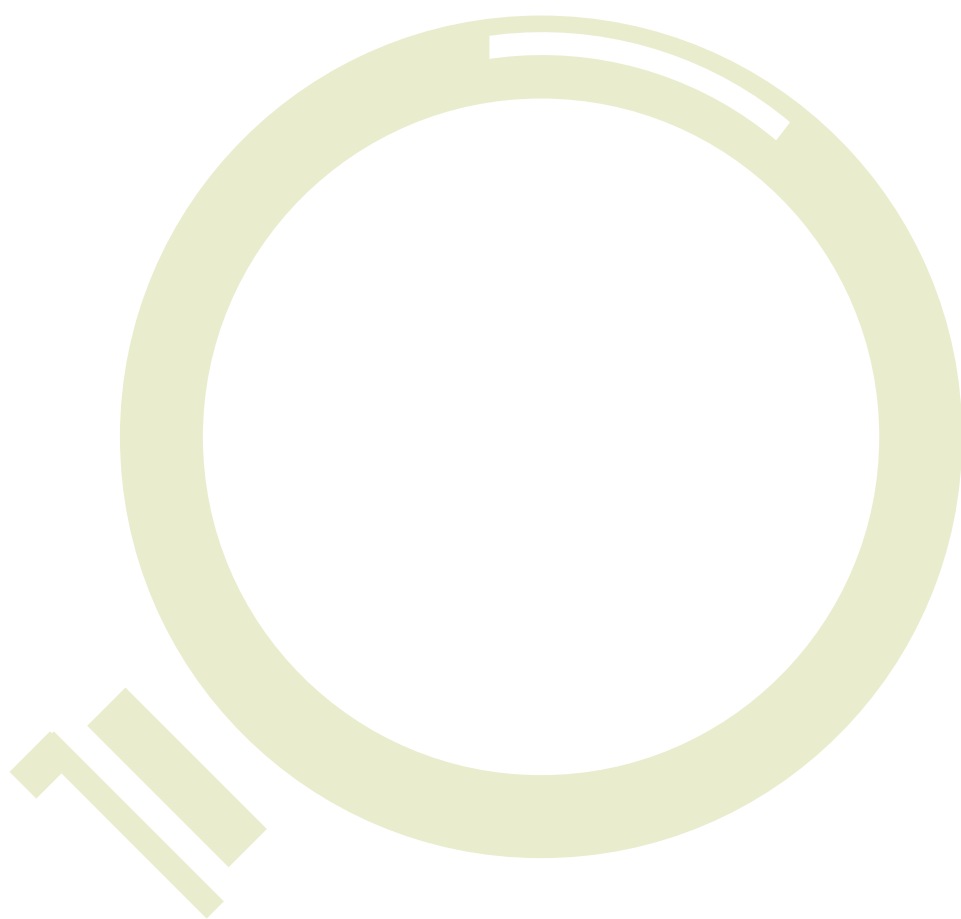
De NCBB ontvangt informatie van het KLPD (NIK), de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD), de AIVD en de beveiligingsambtenaren (BVA'en) van de departementen en de Hoge Colleges van Staat. Daarnaast gebruikt de NCBB open bronnen. Uit deze informatie kan blijken dat de NCBB extra informatie nodig heeft in de vorm van dreigingsinschattingen, dreigingsanalyses of risicoanalyses. Het NIK verzorgt doorgaans voor de NCBB de dreigingsinschattingen en de dreigingsanalyses. Risicoanalyses kunnen alleen door de AIVD worden gemaakt, onder de voorwaarde dat de regiopolitie, het KLPD en de MIVD alle relevante informatie aan de AIVD verstrekken.

Het stelsel bewaken en beveiligen is aangesloten op het LIC-traject. Dit betekent ten eerste dat het NIK voor de NCBB het eerste aanspreekpunt is voor politie-informatie, maar ook dat de informatiebehoefte van de NCBB via het NIK wordt vertaald naar de regiokorpsen. Om de informatie-uitwisseling verder te optimaliseren is een liaison van de AIVD bij het NIK geplaatst. Daarnaast wordt de samenwerking verbeterd in de CT-Infobox (Contra Terrorisme), waarin AIVD, politie, OM en IND operationele informatie kunnen uitwisselen.

Afstemming en evaluatie vinden plaats in verschillende overlegvormen: het uitvoeringsoverleg, het afstemmingsoverleg bewaking en beveiliging (ABB) en de evaluatiedriehoek. De NCBB geeft namens de minister van Justitie opdracht tot het treffen van de door hem of de evaluatiedriehoek vastgestelde bewakings- en beveiligingsmaatregelen aan de korpschef van het KLPD (persoonsbeveiliging) en aan de commandant van de Koninklijke Marechaussee (bewaking en beveiliging van de civiele luchthavens). Voor de overige opdrachten verzoekt de NCBB het OM tot het treffen van maatregelen. De NCBB adviseert namens de minister van BZK (door tussenkomst van het NCC en via de Commissarissen van de Koningin) de betrokken burgemeesters tot het treffen van de door hem noodzakelijk geachte bewakings- en beveiligingsmaatregelen (objectbewaking en -beveiliging in het kader van de handhaving van de openbare orde, met uitzondering van de luchthavens). De EBB draagt zorg voor het informeren van de betrokken regionale politiekorpsen, het KLPD, de KMar en eventuele andere instanties, niet zijnde de betrokken bestuurlijke en justitiële autoriteiten in casu het College van PG's.

Minimumvereisten bij oplevering LIC-project

Met 26 korpsen, die elk op eigen wijze proberen de doelstelling van het LIC-project in de eigen organisatie te verwezenlijken, ligt het voor de hand dat niet alle korpsen met gelijke snelheid, prioriteit en voortvarendheid hiermee bezig zijn. Gedurende het project bleek dit ook zo te zijn. Toen hier, bij de oplevering van het project, nog steeds in zekere mate sprake van was, is besloten om in ieder geval minimumvereisten aan te geven waaraan alle korpsen moesten voldoen. Elk korps moest minstens de beschikking hebben over een Regionale Informatie Coördinator én elk korps moest binnen één uur na alarmering professioneel, gericht actief kunnen zijn op een calamiteit. Uit de projectdocumentatie blijkt overigens dat veel korpsen veel meer hebben bereikt dan deze minimumvereisten.

Landelijke Informatie Coördinatie, de werking

4

Teneinde een beeld te krijgen van de werking van het systeem van informatie-coördinatie en ter bestudering van de operationele documentatie heeft de Inspectie OOV in juli 2004 twee dagen doorgebracht bij de dNRI en door middel van observatie, gesprekken en kennisneming van documenten zich een beeld gevormd van de werking van LIC in de praktijk bij het KLPD (NIK). Daarnaast heeft de Inspectie in de periode juli tot september 2004 middels vragenlijsten bij alle regiokorpsen en het KLPD geïnventariseerd hoe de korpsen de taken op het gebied van Informatiecoördinatie en –uitwisseling hebben georganiseerd. Ook is hiermee een beeld verkregen of LIC in de ogen van de korpsen werkt en waar mogelijk verbeteringen te vinden zijn.

In de opbouw van dit hoofdstuk zijn deze twee onderzoeksmethoden enigszins terug te vinden. In het eerste deel komt vooral de dNRI in relatie tot LIC aan de orde en in het tweede deel komen met name de korpsen in relatie tot LIC aan de orde. In dit hoofdstuk wordt vastgesteld of en op welke wijze de regiokorpsen en het KLPD LIC hebben geïmplementeerd. Daarnaast wordt nagegaan of informatie-uitwisseling door de lijnen van LIC adequaat en gecontroleerd verloopt. Hierdoor kan de inrichting en werking van de NIK / RIK-lijn beoordeeld worden. De bevindingen van dit hoofdstuk vormen de bouwstenen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen in het volgende hoofdstuk.

4.1 DE DIENST NATIONALE RECHERCHE INFORMATIE EN LIC

Het basisproces bij het NIK in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie kent de volgende stappen:

- bepalen informatiestrategie;
- coördinatie inwinnen informatie;
- ontvangen en vastleggen informatie;
- analyseren en interpreteren informatie;
- verstrekken informatie.

Als eenmaal is besloten een probleem via de NIK / RIK-lijn te laten lopen start bij de dNRI een operatie die veel gelijkenis vertoont met het opschalingsproces in de regiokorpsen bij grootschalig of bijzonder optreden. Voor het project wordt een team samengesteld uit diverse onderdelen van de dienst. Belangrijke functies worden ingevuld: chef informatie (CHIN), chef ondersteuning (CHON) en operationeel commandant (OC). Door de relatieve onervarenheid en de haast die geboden is verloopt dit opstartproces tot op heden nogal ongecoördineerd en hectisch. Er is vooral in het begin veel afstemming nodig intern (projectmedewerkers worden vanuit verschillende onderdelen gerekruteerd) en extern

(met de Unit Terrorismebestrijding en Bijzondere Taken (UTBT), de regiokorpsen, de AIVD en de Dienst Internationale Netwerken (DIN)). Soms wordt er, uit oogpunt van communicatie, voor gekozen om een medewerker van de UTBT of de AIVD aan het team toe te voegen. Overigens wordt niet altijd een SGBO-structuur gebruikt voor de informatie-coördinatie. Aard en omvang van het incident zijn hiervoor bepalend. Een vaste en uniforme opschalingsmethodiek, die voortbouwt op de principes van LIC, is naar de mening van de Inspectie ook binnen het NIK geen overbodige luxe.

Bij de oriëntatie op het onderzoek had de Inspectie de hoop bij korpsen, maar in ieder geval bij de dNRI van het KLPD, goede documentatie aan te treffen over het functioneren van LIC in de praktijk. De bedoeling was om een aantal casussen nauwgezet te volgen. De dNRI, heeft echter nauwelijks 'procesinformatie' en prestatiegegevens: er is geïnvesteerd in de operationele kant van LIC, niet in de evaluatieve kant. Verder dan een klapper met strategiedocumenten en inwinplannen reikt de registratie niet.

Van begin 2003 tot medio 2004 is de NIK / RIK-lijn, volgens de registratie bij de dNRI, 32 maal geactiveerd. Hoewel bij de dNRI maar heel summier is bijgehouden hoe de NIK/RIK-lijn in die tijd heeft gefunctioneerd, is wel te achterhalen over wat voor soort zaken het ging, wie de opdrachtgever en wie de opdrachtnemer was. Daarnaast is bijgehouden wanneer een zaak startte en wanneer deze werd beëindigd, zodat ook de duur van de inwinning kon worden vastgesteld.

Het in de registratie traditioneel gehanteerde onderscheid tussen terreur, criminaliteit (opsporing), openbare orde (algemeen), voetbal, democratische rechtsorde / staatsveiligheid is niet gebaseerd op de feitelijke vraagstukken in de samenleving, maar is meer geënt op de bestaande interne taakverdeling bij de politie.

openbare orde	5 maal
criminaliteit	15 maal
democratische rechtsorde	18 maal

(sommige onderwerpen zijn geteld bij meer dan één type, vandaar dat dit afwijkt van het aantal onderwerpen)

tabel 1 indeling LIC-bevragingen

Door de gegevens uit de registraties over opdrachtgeverschap en gegevens over de aard van het onderwerp te combineren was het mogelijk een indeling in type zaak (tabel 1) te maken, op grond waarvan de volgende driedeling mogelijk wordt:

- 1 | openbare orde
 - algemeen
 - opdrachtgevers korpsen en NCC;
- 2 | criminaliteit
 - opsporing
 - opdrachtgevers Bovenregionale Recherche Teams (BRT), nationale recherche, OM, College van PG's, landelijke Officieren van Justitie;
- 3 | democratische rechtsorde
 - staatsveiligheid en terrorisme
 - opdrachtgevers AIVD, NCBB.

De dNRI en de Raad van Hoofdcommissarissen hebben niet duidelijk één belang; daar is de beschrijving van het onderwerp doorslaggevend geweest.

Raad van Hoofdcommissarissen	9 maal
dNRI/KLPD	5 maal
Landelijke Officier van Justitie	4 maal
Korpsbeheerder regio Haaglanden	3 maal
College van PG's	3 maal
Commissie Bovenregionale Opsporing (CBO)	3 maal
DGBC (project-DG)	3 maal
NCBB	1 maal
Evaluatieoverleg NCC	1 maal
Parket Den Haag	1 maal
Nationale recherche	1 maal

(in sommige gevallen was er sprake van gecombineerd opdrachtgeverschap, waardoor het aantal opdrachtgevers hoger is dan het aantal opdrachten)

tabel 2 opdrachtgevers van LIC-opdracht

Met een score van 5 keer (tabel 1) is openbare orde bepaald geen koploper als het gaat om onderwerpen die via de NIK / RIK-lijn worden aangekaart. Kijkend naar de ontstaansgeschiedenis van Landelijke Informatie Coördinatie, namelijk het ontbreken van een coördinatiesysteem ten behoeve van het thema openbare orde, is dit op zijn minst een

opmerkelijk gegeven. Het bevestigt overigens wel het beeld dat de Inspectie OOV uit eerdere onderzoeken (naar de politie verkeerszaak en de politie jeugdtaak) had, dat het Openbaar Ministerie goed in staat blijkt haar gezag over de politie te doen gelden, in dit geval door opsporingsonderwerpen via de NIK / RIK-lijn op de agenda van de korpsen te plaatsen. Het feit dat het Openbaar Ministerie op dit moment geen stem heeft in de NIK / RIK-autoriteit vormt dus kennelijk geen belemmering voor de invloed van het OM op het feitelijke gebruik van de NIK / RIK-lijn en de inzet van politiecapaciteit.

Formeel moeten alle zaken (vooraf of achteraf) worden geaccordeerd door de Raad van Hoofdcommissarissen; immers de Raad treedt op als NIK / RIK-autoriteit. Toestemming van de Raad is een noodzakelijke voorwaarde voor het opstarten van de LIC-procedure.

In de praktijk is echter gegroeid dat, wanneer een zaak bij het NIK binnenkomt die het waard lijkt om via de LIC-procedure te worden behandeld, het hoofd van het NIK (al dan niet in overleg met het (plaatsvervangend) hoofd van de dNRI) de NIK / RIK-lijn openstelt. Formele accordering door de Raad van Hoofdcommissarissen gebeurt in die gevallen achteraf. Bij wijze van voorbeeld: onmiddellijk nadat het nieuws over de bom-aanslagen in Madrid bekend was heeft het NIK de korpsen gevraagd voorbereidingen te treffen voor informatieverzameling.

Uit de registratie (tabel 2) is niet op te maken of de 9 keer dat de Raad en de 5 keer dat het KLPD als opdrachtgever optraden het ging om 'eigen initiatief' of 'achteraf accorderen'.

Hiermee wordt duidelijk dat de formele rol die de Raad van Hoofdcommissarissen heeft als NIK / RIK-autoriteit niet naar de letter van de regeling wordt uitgevoerd. De Raad heeft daarmee haar verantwoordelijkheden ogenschijnlijk doorgemandateerd naar een werkbaar niveau binnen de NIK-organisatie. Hoewel de Inspectie een meer directe toetsing door een andere autoriteit dan de uitvoerende eenheid wenselijk acht, heeft het tot op heden wel afdoende gewerkt.

Doel van LIC is om prioritaire informatie via de NIK / RIK-lijn snel en effectief uit te wisselen. Bij de komst van de Eenheid Bewaken en Beveiligen (EBB) is er uit praktische overwegingen voor gekozen de NIK / RIK-lijn ook voor deze informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie te gebruiken. Binnen de korpsen hebben twee tegengestelde meningen hierover postgevat. Er zijn korpsen die voorstander zijn van het doorlaten van zo veel mogelijk zaken door de NIK / RIK-lijn, met het argument: de structuur is er toch, laten we er zo goed en vaak mogelijk gebruik van maken. De andere opvatting is dat alleen de prioritaire zaken (zaken die door de NIK / RIK-autoriteit zijn geaccordeerd) via deze lijn mogen; zij wijzen erop dat korpsen nu goed en tijdig reageren op het informatieverzoek juist omdat ze weten dat het gaat om een zaak van gewicht; als alles via LIC gaat, zullen korpsen geen prioriteit meer geven aan zaken die via LIC

zijn aangemeld, is hun redenering. Hiermee ontstaat het risico dat de effectiviteit van LIC afneemt.

dNRI	25 maal
Regiokorps Haaglanden	3 maal
UTBT	1 maal
Internationaal Fraudeteam	1 maal
Kernteam N.O. Nederland	1 maal
Unit Synthetische Drugs (USD) kernteam Zuid Nederland	1 maal

tabel 3 opdrachtnemer van LIC-opdracht

Uit tabel 3 blijkt dat vrijwel in alle gevallen de dNRI de opdrachtnemer is. Onder opdrachtnemer wordt hier verstaan die instantie die van de opdrachtgever opdracht krijgt om informatie in te winnen en deze voor de opdrachtgever te bewerken. Vanuit dit perspectief is het niet verwonderlijk dat de dNRI het leeuwendeel voor zijn rekening neemt; immers de dNRI rekt het tot zijn taak om in eerste instantie de binnengekomen gegevens te verwerken en te veredelen. Dit draagt echter bij aan de beeldvorming als zou het bij LIC niet gaan om informatie-uitwisseling, maar om informatie-inwinning.

Overigens staat de prominente rol die de dNRI blijkt te spelen haaks op de wens van de dienst om als één van de 27 spelers (de 26 korpsen en de dNRI) mee te doen aan LIC; de dNRI wil graag het landelijke belang en de gezamenlijke verantwoordelijkheid benadrukken en zo de rol van 'leider / verantwoordelijke' voor LIC verre van zich houden. Het is echter sterk de vraag of dat wel een realistische wens is, gezien de vanzelfsprekendheid van de centrale rol van de dNRI in het geheel. NIK / dNRI coördineert op landelijk niveau en de regiokorpsen leveren daartoe informatie aan net zoals de RIK'en op regioniveau de informatiecoördinatie verzorgen, waarbij de districten en de 'informatiediensten' de gegevens aan het RIK leveren. Alleen het totale samenspel van de regiokorpsen en het NIK levert een landelijk product op.

De Inspectie OOV is van mening dat de dNRI een speciale positie inneemt binnen LIC. Dit zou moeten worden onderkend door alle partners. In goed overleg met alle participanten of op aanwijzing van de Raad van Hoofdcommissarissen zou men die positie vorm en inhoud moeten geven.

DE REGIOKORPSEN EN LIC: ONDERZOEK MIDDELS VRAGENLIJSTEN

De regiokorpsen hebben in juli 2004 een vragenlijst ontvangen; alle korpsen hebben deze ingevuld geretourneerd. De vragenlijsten waren bedoeld om een beeld te krijgen hoe de korpsen de taken op gebied van LIC hebben georganiseerd. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt daarmee vanuit het oogpunt van de korpsen gekeken naar de werking van LIC.

Verschillende korpsen geven in de vragenlijsten aan dat ze het gebruik van de LIC-lijn beperkt willen zien tot zaken die een korte doorlooptijd kennen. Wijkagenten die op basis van een langdurige, min of meer permanente zoekopdracht moeten uitkijken naar mogelijke verdachten van terreur, verliezen na verloop van tijd het animo om hier blijvend aandacht aan te schenken. In onderstaande tabel is aangegeven hoe lang de inwinperiode bedroeg bij de 32 zaken die in 2003 en de eerste helft van 2004 speelden.

0 – 7 dagen	6 maal
8 – 30 dagen	16 maal
31 – 90 dagen	3 maal
> 90 dagen (niet doorlopend)	4 maal
doorlopend	3 maal

tabel 4 duur van de inwinperiode

Uit bovenstaande cijfers (tabel 4) blijkt dat het met de doorlooptijd van LIC-zaken nogal meevalt. Bij tweederde van de zaken is de inwinning bij de korpsen binnen een maand afgerond.

Van de 32 LIC-inwinningen vonden er 22 plaats in 2003 en 10 in 2004 (tot juli 2004). Opmerkelijk is dat de regiokorpsen, op de vraag hoe vaak zij (in 2004) in het kader van de LIC-inwinningen zijn benaderd door de NIC, merendeels tot veel hogere aantallen komen.

< 10 maal gevraagd	2 korpsen
11 – 20 maal gevraagd	6 korpsen
21 – 30 maal gevraagd	6 korpsen
31 – 50 maal gevraagd	2 korpsen
> 50 maal gevraagd	5 korpsen
vrijwel dagelijks	1 korps
niet ingevuld	4 korpsen

tabel 5 aantal keren dat NIC aan de korpsen in het kader van LIC om informatie heeft verzocht

Slechts enkele korpsen schatten het aantal LIC-bevragingen in op hetzelfde niveau als geregistreerd door de dNRI (tabel 5); het merendeel geeft een veel hoger aantal bevragingen. Sommige korpsen geven in de beantwoording al aan dat ze ook informatieverstrekking naar aanleiding van de sitraps (situatierapportages) en andere contacten met het KLPD (NIK, Infodesk) hebben meegeteld; anderen hebben dat niet expliciet gesteld, maar misschien wel gedaan.

Het lijkt alsof de korpsen in de praktijk weinig onderscheid maken tussen LIC-vragen en andere vragen die van de dNRI komen. De NIK / RIK-lijn is echter speciaal bedoeld voor LIC-vragen die met prioriteit dienen te worden behandeld. Nu lijkt het alsof de korpsen alle vragen behandelen alsof het vragen in het kader van LIC zijn, waarmee afbreuk gedaan wordt aan de beoogde prioriteit.

Elders in de vragenlijst geven de korpsen vrijwel unaniem aan dat ze het tijdig reageren op het informatieverzoek van de dNRI een belangrijk kwaliteitscriterium vinden, en sterker nog, dat ze doorgaans ook daadwerkelijk binnen de gestelde termijn reageren. De vrees van de LIC-projectgroep dat de NIK / RIK-lijn overbelast zou raken is vooralsnog ongegrond: er lijkt veel meer door te kunnen en door te gaan dan oorspronkelijk werd gedacht. De NIK / RIK-lijn lijkt op voorhand niet de bottleneck.

De verwerkingscapaciteit bij de korpsen lijkt ook voldoende om tijdig aan de informatiebehoefte van de dNRI en het NIK te voldoen. Hierbij moet wel worden bedacht dat het leeuwendeel van de informatie door de korpsen wordt gehaald uit beschikbare gegevensbestanden, die betrekkelijk eenvoudig te bevragen zijn. Gemiddeld wordt slechts in één op de vier gevallen ook gericht informatie ingewonnen, waarbij vaak ook de agenten op straat worden betrokken; dit is uiteraard arbeidsintensiever.

Communicatie

Communicatie tussen de regiokorpsen en het NIK geschiedt vrijwel uitsluitend per e-mail en soms via fax en telefoon. De korpsen geven in meerderheid (60%) aan dat ze dit geen adequaat communicatiemiddel achten. Desgevraagd geven veel korpsen en ook de dNRI aan dat zij een hoge prioriteit geven aan een beter en/of beter beveiligd landelijk communicatiesysteem voor de landelijke informatie-uitwisseling. De Inspectie OOV heeft geen risicobeoordeling aangetroffen ten aanzien van de communicatie in het kader van de Landelijke Informatie Coördinatie en -uitwisseling. De Inspectie OOV vreest dat daarmee het huidige beveiligingsniveau ten aanzien van de gebruikte communicatiemiddelen hier lager is dan elders gebruikelijk binnen de politie (zoals bij C2000). Gezien het veiligheidskarakter van de uitgewisselde informatie vindt de Inspectie dit een risico.

Voor de informatie-uitwisseling als zodanig wordt doorgaans gebruik gemaakt van Excel-bestanden. Ondanks pogingen om de informatie zo uniform mogelijk binnen te krijgen lukt dit lang niet altijd. Vaak hebben korpsen toch vragen: “gaat het hier om een LIC-verzoek?”, “over welke periode wordt de informatie gevraagd?”, “welke instructies zijn er voor het invullen van de Excel-sheet?”, etc.. Bij wijze van pilot wordt momenteel gewerkt met een zogenaamde ‘inwinmanager’, een programma om de gevraagde gegevens van de korpsen op een eenduidige, uniforme wijze aangeleverd te krijgen en die tevens een mogelijkheid voor versleuteling kent.

De projectleider van het LIC-project gaf indertijd aan dat de LIC-structuur niet afhankelijk is van technische en ICT-ontwikkelingen; gekscherend meende hij dat het in weze niet uitmaakt of de informatie met de meest moderne middelen wordt uitgewisseld of dat gebruik wordt gemaakt van postduiven. Voor de structuur als zodanig maakt dit ook niet uit, maar vanuit de korpsen en de dNRI wordt de manier van communiceren toch als een van de meest cruciale succesfactoren aangemerkt. Hierbij wordt dan gedoeld op de criteria: landelijke uniformiteit van communicatie- en informatiesystemen, gebruik van beveiligde lijnen en een vraagstelling die aansluit op de bedrijfsprocessensystemen die de politie gebruikt.

RIC bij de regiokorpsen

Alle korpsen hebben een Regionale Informatie Coördinator (RIC); bij het KLPD heet deze functionaris een Korps Informatie Coördinator (KIC). Zes korpsen hadden al een RIC in 2002, toen het LIC-project startte, het merendeel (15 korpsen) heeft in de loop van 2003 een RIC aangewezen / aangesteld. Vijf korpsen hebben uiteindelijk pas in 2004 een RIC aangesteld. In vrijwel alle korpsen zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de RIC op schrift gesteld.

De plaats die de RIC in het korps inneemt verschilt: er zijn 8 korpsen die er voor gekozen hebben om van de regionale informatiecoördinatie een lijnfunctie te maken, terwijl eveneens 8 korpsen iemand hebben aangewezen die informatiecoördinatie als

neventaak verrichten, als portefeuillehouder functioneert. De overige 10 korpsen hebben een mengvorm. In de praktijk lijkt het erop dat meer korpsen een mengvorm hebben: de RIC is dan vaak de chef van het onderdeel 'recherche-informatie' en stuurt in die hoedanigheid de CIE, de infodesk, de analyse-eenheid en soms ook de RID op directe wijze aan. Als informatie elders uit het korps gehaald moet worden, moet een beroep worden gedaan op andere lijnchefs. Het korps Rotterdam-Rijnmond is een voorbeeld waar het meest duidelijk is gekozen voor positionering in de lijn; daar is sprake van een aparte Regionale Informatie Organisatie (RIO). Een aantal korpsen geeft aan bezig te zijn om de informatiefunctie als een apart proces te positioneren in het korps.

Voor de meeste RIC'en is informatiecoördinatie geen fulltime-bezigheid. Heel vaak wordt deze verantwoordelijkheid gecombineerd met verantwoordelijkheden als chef informatie (CHIN) bij de SGBO en als regulier chef recherche-informatie. Als direct leidinggevende treedt vaak de divisiechef van de regionale recherche (of soortgelijke functies) op.

Binnen het korps moet de informatie van verschillende onderdelen komen. Als deze onderdelen hiërarchisch onder de RIC vallen zal levering van de inlichtingen niet op problemen stuiten. De onderdelen die vaak tot zeer vaak binnen de reikwijdte van de RIC vallen zijn: de infodesk, de Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE) en de afdeling Analyse. Slechts in ongeveer eenderde van de korpsen vallen de afdeling Zware Criminaliteit en de Regionale Inlichtingen Dienst (RID) onder de directe invloedssfeer van de RIC. Met de Chief Information Officer (CIO) is op zijn best een samenwerkingsrelatie. Dit geldt ook voor de relatie met de algemeen commandant van de SGBO, hoewel die relatie wat nauwer is doordat de RIC in veel korpsen ook aangewezen is als CHIN en in die rol rechtstreeks onder de algemeen commandant functioneert.

In alle gevallen wordt bestaande informatie ontsloten uit systemen en registraties. In slechts een kwart van de LIC-verzoeken (of andere vragen vanuit het NIK) wordt informatie gericht ingewonnen bij en door wijkagenten, informatierechercheurs, etc. De RIC betreft in (vrijwel) alle gevallen de infodesk, de CIE en de RID bij het inwinnen van informatie. De afdeling Zware Criminaliteit wordt niet standaard bevraagd en ook de wijkagent wordt niet altijd gevraagd een bijdrage te leveren.

Bewaken en Beveiligen

De Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen (NCBB, tevens hoofd van de Eenheid Bewaken en Beveiligen (EBB)) heeft vrijwel dagelijks contact met het NIK. In de betreffende circulaire is aansluiting van het stelsel Bewaken en Beveiligen bij het traject van LIC geregeld. Het afgelopen jaar heeft de EBB circa 700 keer een verzoek gedaan bij het NIK om een dreigingsanalyse of een dreigingsinschatting. Aanleiding voor een dergelijk verzoek is informatie die de EBB krijgt van de beveiligingsambtenaren van de departementen en de Hoge Colleges van Staat, van het ministerie van Buitenlandse Zaken, van de inlichtingendiensten of uit andere (open) bronnen.

Hoewel het kanaal tussen de EBB en het NIK direct aansluiting heeft met het systeem van Landelijke Informatie Coördinatie, wordt in de praktijk bij het NIK eerst gekeken of de vraag kan worden beantwoord met gebruikmaking van de informatie die al aanwezig is. In 97% van de verzoeken blijkt dit ook te kunnen; in dat geval worden de regiokorpsen niet benaderd. Er wordt in dit verband dan ook maar zelden gebruik gemaakt van strategie-documenten en inwinplannen. Als het NIK informatie ten behoeve van de EBB bij de korpsen moet halen, betreft dit meestal niet alle regiokorpsen; de regio Haaglanden (en in mindere mate de regio's Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland) is de regio waar de meeste personen of objecten zijn te vinden die vallen onder de verantwoordelijkheid van de NCBB. De EBB heeft wel een leidraad voor de regiokorpsen opgesteld, waarin wordt aangegeven waar de politiemensen op moeten letten in verband met het onderwerp terrorisme.

De NCBB is een van grootste afnemers van het NIK; bij het NIK bestaat de indruk dat de NCBB tevreden is over de producten van de dNRI. Dit blijkt desgevraagd ook het geval te zijn. De tevredenheid is vooral gericht op de snelheid waarmee de gevraagde informatie doorgaans wordt geleverd. Ook de wijze van deelname van het NIK aan het Afstemmings-overleg Bewaking en Beveiliging wordt op prijs gesteld. De NCBB kan, net als de dNRI, niet beoordelen of de geleverde informatie volledig is.

Minder tevreden is de NCBB over de terugmeldingen op informatieverstrekkingen. De NCBB zou graag de informatie uit de debriefing van, in het kader van bewaken en beveiligen, genomen maatregelen ontvangen, omdat dit nuttige informatie kan opleveren in andere beveiligingszaken. Doordat, naar het inzicht van de NCBB, debriefing in de regiokorpsen nog geen gewoengoed is in de cultuur en werkwijze, wordt niet teruggekoppeld naar het NIK of het EBB. Hierdoor is veel in het 'systeem' beschikbare informatie niet voor het EBB beschikbaar.

De NCBB benadrukt het belang van het werken langs de lijnen van Informatie Gestuurde Politie, waarbij het in het kader van bewaken en beveiligen vooral draait om het opzetten van een goede informatiestructuur die koppeling mogelijk maakt tussen de infodesk, de CIE en de RID. Ook bij het NIK wordt in dit kader aangegeven dat het LIC-systeem pas

echt áf is, wanneer ook de informatie van de RID via de RIC kan worden geleverd. Nu nog wordt RID-informatie te vaak afgeschermd, ook al gaat het niet om AIVD-informatie. Er zijn op dit punt grote verschillen tussen korpsen. Een organisatievorm waarin de RIC hiërarchisch boven de RID staat, kan hiervoor een werkzame oplossing bieden.

Briefing en debriefing in de korpsen

Uit ervaringen in binnen- en buitenland blijkt dat er met Informatie Gestuurde Politie meer en betere resultaten in de aanpak van criminaliteit kunnen worden geboekt; het leidt tot een optimale inzet van mensen en middelen met duidelijk gemarkeerde resultaten.

IGP is een sturingsmodel op basis waarvan het politiewerk gericht, gestructureerder en intelligenter kan worden uitgevoerd. Op deze wijze is het mogelijk heldere keuzes te maken – vóór, tijdens én na het werk – waardoor een maximaal resultaat kan worden bereikt. IGP is voortgekomen uit het landelijke ABRIO-project en Informatie Gestuurde Opsporing, die voornamelijk zijn gericht op de opsporing. Omdat informatie gestuurd werken verder gaat dan alleen de opsporing is met Informatie Gestuurde Politie de verbreding gemaakt naar het hele politiewerk.

De Nederlandse politie werkt steeds meer volgens de principes van IGP. Deze resultaat-gerichte aanpak vereist een andere cultuur, een andere manier van werken en een andere manier van leidinggeven. In verschillende proeftuinen in het land (Tilburg en Enschede) wordt op districtsniveau ervaring opgedaan met deze vorm van informatiesturing. Het professioneel brieven en debrieven speelt hierin steeds een rol van grote betekenis.

Eén van de onderdelen en de meest concrete vertaling van IGP is het proces van brieven (welke informatie moet worden verzameld), maar vooral ook van debrieven (voldoet de verzamelde informatie in de zin van volledigheid, betrouwbaarheid, etc.). Wil men de sturing op operationeel niveau verbeteren, dan zal de briefing op eenduidige wijze binnen elk organisatieonderdeel moeten plaatsvinden. Vaak werd tijdens de briefing de 'krant van gisteren voorgelezen'. Er werd nauwelijks gestuurd en de 'collega' ging met onvoldoende informatie de straat op. Tijdens de briefing komen de belangrijkste wijk- en districtelijke speerpunten aan de orde die zijn vertaald naar bijvoorbeeld hotspots, dadergroepen en veelplegers. De briefing kijkt vooruit en is tevens korter van duur. Met andere woorden: de collega gaat beter geïnformeerd en gericht de straat op. De debriefing kijkt terug: informatie en resultaten worden teruggekoppeld en getracht wordt van situaties te leren en er wordt personele (na)zorg verleend. Tot nog toe vindt debrieven vooral plaats na een ingrijpend incident. Debriefing is naast brieven echter een essentieel onderdeel van de informatiesturing en dient daarom structureel te worden toegepast.

Een goed werkend briefing / debriefingsysteem kan ervoor zorgen dat relevante informatie uit de haarvaten van het korps gecontroleerd en doelgericht kan worden ingewonnen en gebruikt. Het is gebleken dat een goed systeem van (de)briefen alleen kans van slagen heeft als het onderdeel is van een breder en gedragen visie/beleid op informatiehuishouding binnen de korpsen.

In 23 van de 26 korpsen heeft men beleid geformuleerd met betrekking tot (de)briefing. Maar slechts de helft van die korpsen heeft dit beleid ook geheel of gedeeltelijk geïmplementeerd. Flevoland, Brabant Zuid-Oost en Friesland zijn bezig met voorbereidende maatregelen / pilots om een dergelijk beleid vorm en inhoud te kunnen gaan geven.

(de)briefen is geen onderdeel van meer omvattend informatiebeleid	3 korpsen
(de)briefen is nu al onderdeel van meer omvattend informatiebeleid	19 korpsen
meer omvattend informatiebeleid is in ontwikkeling	4 korpsen

tabel 6 (de)briefing als onderdeel van meer omvattend beleid

Drie korpsen geven aan (tabel 6) dat zij beleid ten aanzien van (de)briefing niet zien als onderdeel van een meer omvattend beleid ten aanzien van informatie-uitwisseling en -coördinatie. Zij geven (de)briefing een eigenstandige plek in de werkuitvoering binnen hun korps. Vier korpsen geven aan dat dit meer omvattende beleid bij hen nog in ontwikkeling is.

Eindverantwoordelijkheid belegd binnen proces opsporing	6 korpsen
Eindverantwoordelijkheid belegd binnen regionale ondersteuning	9 korpsen
Eindverantwoordelijkheid belegd binnen proces handhaven en toezicht	7 korpsen
Eindverantwoordelijkheid is niet specifiek belegd	1 korps
RIC is zelf eindverantwoordelijk	3 korpsen

tabel 7 waar ligt de verantwoordelijkheid voor beleid t.a.v. (de)briefing?

Zoals blijkt uit tabel 7 is de verantwoordelijkheid voor het beleid en de uitvoering van het LIC-project nadrukkelijk belegd in het opsporingsbereik van de regio's (divisiehoofden recherche of leden van de korpsleiding met de portefeuille opsporing). Voor (de)briefing ligt dit meer verspreid over de processen. Hier is de verantwoordelijkheid nog maar bij 6 korpsen belegd bij procesverantwoordelijken binnen de opsporing. Bij 9 korpsen is de eindverantwoordelijke te plaatsen binnen de ondersteunende processen en bij 7 korpsen binnen handhaven en toezicht. In drie gevallen is de RIC eindverantwoordelijke voor het (de)briefingsbeleid. Opvallend is dat Limburg-Zuid aangeeft dat de realisatie van het beleid niet specifiek belegd is. Het verschil in korpsomvang kan deze variatie niet verklaren. Plaats en positie van de RIC in het korps en voorgenomen positionering van informatieprocessen binnen het korps lijken een betere verklaring te geven voor deze spreiding.

Ruim 80% van de regio's heeft de rollen en functies binnen het proces (de)briefing beschreven als onderdeel van het door hen geformuleerde beleid. Ruim de helft van de korpsen heeft ook kwaliteitseisen geformuleerd ten aanzien van het proces van (de)briefen. Alleen Noord- en Oost-Gelderland geeft aan nog bezig te zijn met het formuleren van kwaliteitseisen.

(de)briefing is regionaal ingevoerd	13 korpsen
(de)briefing nog niet regiobreed uniform en gestructureerd	6 korpsen
beleid ten aanzien van (de)briefing in voorbereiding	7 korpsen

tabel 8 structurele en uniforme georganiseerde (de)briefing

In de meerderheid van de korpsen wordt op eigen aangeven gestructureerd invulling gegeven aan de concepten van (de)briefing uit het IGO gedachtegoed (tabel 8). Uitgangspunt hiervan is dat in het proces (de)briefen de informatieorganisatie verantwoordelijk is voor het voorbereiden van de briefing op grond van alle benodigde en voorhanden zijnde informatie in het korps. Een operationeel leidinggevende moet dan op basis van deze informatie de werkzaamheden van zijn onderdeel verdelen en coördineren, inclusief het uitzetten van informatieopdrachten. Medewerkers moeten aan het einde van hun dienst de opgedane nieuwe informatie, dan wel de resultaten van de informatieopdrachten inbrengen in de informatieorganisatie, zodat op basis van de nieuwe en actuele informatie werkzaamheden zonodig weer opnieuw gepland kunnen worden.

In een tweetal korpsen blijkt al uit de antwoorden op de vragenlijsten dat zij toch de briefingvoorbereiding, uitvoering en verwerking van informatie aan één en dezelfde operationele

functionaris hebben toebedeeld, waarmee er dus feitelijk niet wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van (de)briefing. Een kwart van de korpsen geeft aan nog in een pilotfase te verkeren waardoor er of nog geen regiobrede uniforme en gestructureerde briefing en/of debriefing plaatsvindt. Vooral de invoering van debriefing wordt overal gezien als het sluitstuk van de gewenste veranderingen. Een zevental korpsen heeft het beleid van (de)briefing nog niet omgezet in gestructureerde (de)briefing in alle operationele onderdelen.

In het licht van het gegeven dat een goed werkend systeem van briefing en debriefing essentieel is voor het goed functioneren van Landelijke Informatie Coördinatie, is het naar de mening van de Inspectie op zijn minst zorgelijk dat de ontwikkelingen op dit punt nog niet verder zijn. Het is reëel te veronderstellen dat nu niet alle relevante informatie wordt ingezameld.

Inrichting van de Regionale Infodesk en het Regionale Informatie Knooppunt

In 1997 werd door de Raad van Hoofdcommissarissen al besloten tot de oprichting van de Regionale Infodesk. Dit waren:

"continu beschikbare functionaliteiten die, vanuit één als zodanig herkenbare loketfunctie binnen de politieregio, op verzoek, snel, zo volledig en zorgvuldig mogelijk operationele informatie aan gelegitimeerde functionarissen verstrekt uit de daartoe beschikbare bronnen, dan wel verwijst naar bronnen van waaruit beschikt kan worden. Infodesk richt zich in beginsel op het opsporingsproces en evolueert naar een integrale ondersteuner van het informatieproces. Infodesk begeleidt korps(leden) naar een beter gebruik van bronnen / informatie."

Deze beschrijving lijkt opvallend veel op de functionaliteit die vijf jaar later als LIC werd opgestart. De oorspronkelijke opzet van infodesks was gericht op de opsporing. Inmiddels wordt die taak in veel korpsen al breder geïnterpreteerd. Met informatiecoördinatie is de brede taakstelling (operationele korpsinformatie) voorwaarde om de daarbij behorende taken te kunnen vervullen.

RIK is onderdeel van Regionale Infodesk	12 korpsen
Regionale Infodesk is onderdeel RIK	7 korpsen
Regionale Infodesk is omgevormd tot RIK	5 korpsen
Regionale Infodesk en RIK beiden onderdeel van Informatie-eenheid	2 korpsen

tabel 9 regionale infodesk versus regionaal informatieknooppunt

Regionale Informatie Knooppunten zijn niet eenduidig in de korpsstructuur gepositioneerd. Alle korpsen kennen een RIK, maar bij bijna de helft van de korpsen is het RIK onderdeel van de Regionale Infodesk. Bij ruim een kwart van de korpsen is de Regionale Infodesk onderdeel geworden van een breder Regionaal Informatie Knooppunt en een vijfde van de korpsen heeft de regionale infodesk tot informatieknooppunt omgevormd. Bij een tweetal korpsen zijn zowel RIK als de Infodesk afzonderderlijk onderdeel van een grotere informatie-eenheid van dat korps. Van enige mate van uniformiteit m.b.t. definitie, organisatie en positionering van het RIK is dus geen sprake.

De Regionale Infodesken houden zich qua LIC-taken bezig met het ontvangen van LIC-verzoeken, het maken van regionale informatie-inwinplannen, het uitzetten en het uitvoeren van info-opdrachten, het ontsluiten van informatie, het veredelen en analyseren van informatie, het verstrekken van informatie aan NIK en andere partners, het verzorgen van sitraps en het uitvoeren van voortgangscontrole.

De Regionale Infodesken werden al in 1997 opgericht op voorstel van de Raad van Hoofdcommissarissen. In 2002 heeft het programmabureau ABRIO hiervoor de werkprocessen conform OMP beschreven en vastgelegd in de Regeling Regionale Infodesk. Op 2 korpsen na (Amsterdam-Amstelland en Limburg-Noord) hebben alle korpsen de Regeling Regionale Infodesk geïmplementeerd, zoveel mogelijk ABRIO-proof.

Hoofdtaken hierin worden omschreven als: opsporen en beschikbaar maken van bronnen, bewerken en veredelen van gegevens, verstrekken van informatie, verwijzen en makelen, begeleiden en ondersteunen van collega's, registreren van aanvraag en verstrekking. Daarnaast heeft een aantal infodesken enkele bijkomende taken op zich genomen zoals eigen personeel bedienen via portofoon / mobilofoon (Drenthe en Twente) of zaken als gegevensbeheer (Noord- en Oost-Gelderland).

Afhankelijk van de reikwijdte van de daar ondergebrachte taken kennen de korpsen verschillende soorten specialismen in de infodesk. Naast informatiemedewerkers, analisten, informatiecoördinatoren, is er een veelvoud van functies en taakaccenten die door infodeskmedewerkers worden uitgevoerd.

0,5 % - 1,0 % van de korpssterkte	12 korpsen
1,0 % - 1,5 % van de korpssterkte	5 korpsen
1,5 % - 2,5 % van de korpssterkte	4 korpsen
2,5 % - 3,5 % van de korpssterkte	4 korpsen

NB: cijfers van centrale beschikbare capaciteit versus in korps totaal beschikbare capaciteit kunnen licht afwijken door onduidelijkheden in opgave door korpsen

tabel 10 beschikbare informatiecapaciteit bij infodesken

Op voorhand zij vermeld dat de capaciteitscijfers (tabel 10) die de korpsen hebben opgegeven niet één op één vergelijkbaar zijn; dit heeft te maken met het feit dat niet bij alle korpsen voldoende helder kon worden vastgesteld of alleen de centraal beschikbare capaciteit is meegeteld dan wel ook de decentraal beschikbare capaciteit. Tweederde van alle korpsen zegt minder dan 1,5% van hun korpssterkte beschikbaar te hebben voor het informatieproces. Bijna de helft van alle korpsen heeft minder dan 1% van de feitelijke korpssterkte beschikbaar. De korpsen die tussen de 1,5 en 3,5% van hun korpssterkte hebben aangewend ten behoeve van de informatiehuishouding hebben geen duidelijke overeenkomsten. Limburg-Noord heeft bijvoorbeeld als koploper met 3,5% van haar korpssterkte nog geen districtelijke knooppunten en daarbijbehorende informatie-medewerkers meegerekend. De capaciteit is volledig belegd in wat straks het Bureau Regionale Informatie gaat heten.

In enkele interviews gaven de respondenten aan dat bij optimale informatiegestuurde politie als vuistregel een streefpercentage voor informatiecapaciteit van 5% wordt gehanteerd. In dat licht bezien is de feitelijk toebedeelde informatiecapaciteit van de Nederlandse politie onder de maat.

De infodesken zijn grotendeels ondergebracht binnen Regionale Recherche Eenheden. De overige korpsen hebben hun Regionale Infodesk een plaats gegeven in de Regionale Ondersteunende Eenheden of in het geval van Rotterdam-Rijnmond zelfs binnen een eigen Regionale Informatie Organisatie.

In vrijwel alle korpsen heeft de Regionale Infodesk niet alleen een externe frontoffice-functie, maar ook een informatieservicefunctie voor de eigen operationele medewerkers. Dat markeert de ontwikkeling van een opsporingsgerichte informatiehuishouding van de politie naar een 'Intelligence' organisatie die ondersteunend wil zijn aan het hele politiebedrijf.

60% van de korpsen werkt op regionaal niveau expliciet met een front- en backoffice. De frontoffice is in alle gevallen het aangewezen loket voor externe relaties van deze korpsen, zoals andere korpsen, OM, KMar, Bijzondere Opsporingsdiensten, besturen, Nationaal Informatie Knooppunt e.d.. Voor de interne relaties heeft 40% van de korpsen een districtelijke informatieorganisatie, veelal in de vorm van een Districtelijk Informatie Knooppunt. Bereikbaarheid en beschikbaarheid zijn voor interne en externe relaties veelal gelijk geregeld. Alleen fungeren de RIK'en vaker als backoffice voor de DIK'en, die een beperktere beschikbaarheid qua openingstijden kennen.

Op 4 korpsen na geven de korpsen aan plannen te hebben of zelfs al uit te voeren ter verbetering van de informatieorganisatie. 40% van de korpsen geeft expliciet aan de visie over Informatie Gestuurde Politie als uitgangspunt te nemen voor de gewenste veranderingen in de informatiehuishouding. 35% van de korpsen geeft daarbij aan te willen bouwen aan een effectieve en efficiënte regionale informatieorganisatie. Daarvoor zijn zij van plan de informatieorganisatie ook meer buiten de rechercheomgeving te gaan organiseren. In het noorden van het land werkt men zelfs aan een gezamenlijk informatiehuis voor de drie regio's (Groningen, Friesland en Drenthe). De term 'Intelligence' organisatie valt in dit verband bij veel korpsen. Onduidelijk is vooralsnog wat daar nu precies onder verstaan moet worden.

Beantwoording onderzoeksvragen

5

In dit hoofdstuk wordt, op basis van de bouwstenen uit de vorige hoofdstukken, antwoord gegeven op de onderzoeksvragen die aan dit onderzoek ten grondslag liggen. Achtereenvolgens wordt aangegeven in hoeverre, naar mening van de Inspectie OOV, het LIC-project:

- haar eigen doelstellingen heeft gerealiseerd (5.1);
- in de praktijk werkt en wat er beter kan (5.2);

en op basis van deze informatie of daarmee:

- de knelpunten uit het rapport van de Algemene Rekenkamer zijn opgelost (5.3).

5.1 **HEEFT HET LIC-PROJECT HAAR EIGEN DOELSTELLINGEN GEREALISEERD?**

1. HARDE AFSPRAKEN MET BETROKKEN BELANGHEBBENDEN

In het merendeel van de korpsen zijn de huidige RIC'en zelf betrokken geweest bij het maken van de afspraken over regionale informatiecoördinatie in het eigen korps. Deels als korpsprojectleider en deels als adviseur of uitvoerend projectleider in hun korps. In de andere korpsen zijn de huidige RIC'en aangewezen en benoemd naar aanleiding van het implementatietraject in de betreffende regio.

De afspraken uit het LIC-project over aanwijzing van een RIC, realisatie van 24-uurs bereikbaarheid en het hebben van een set van afspraken met relevante afdelingen binnen het korps zijn in alle korpsen geborgd. De korpsgesprekken met de projectleider LIC hebben vaak geholpen om de accenten te leggen op borging van de afspraken en de invulling van de eigen verantwoordelijkheden. De voortgangslijstjes van de projectleider zijn nog steeds berucht. In het merendeel van de korpsen zijn de afspraken daarmee als voldoende hard te beoordelen.

2. AFSPRAKEN OVER DE MATE EN INHOUD VAN DE INFORMATIE-UITWISSELING (PERMANENT) IN NORMALE OMSTANDIGHEDEN (WAAKVLAMCONSTRUCTIE)

Normale omstandigheden zijn te omschrijven als de situatie waarin er geen sprake is van calamiteiten (regionaal en/of nationaal) die om bijzondere maatregelen vragen. De werking van de informatiecoördinatie geschiedt dan op basis van de Regeling Regionale Infodesk en de informatie-uitwisseling vindt dan in principe plaats tussen infodesken, zonder gebruik te maken van inwin- en strategieplannen. In die situatie worden wel de lopende inwinplannen, die niet met spoed om antwoord vragen (permanente monitoring op terrorismedreiging), adequaat in de normale bedrijfsvoering afgehandeld.

De korpsen maken zelf geen duidelijk onderscheid tussen soorten informatie: het zijn vooral het afbreukrisico en de (politieke) gevoeligheid die het verschil maken in versterkte aandacht van de infodesken. Alle relevante informatie wordt in de normale omstandigheden via eigen kanalen (infodesk-infodesk, RID / AIVD en CIE / NCIE) verspreid.

Bijna alle korpsen hanteren ook in de waakvlamsituatie (dus standaard) de basisprincipes van het LIC-project: een benoemde RIC, een geregelde bereikbaarheid en beschikbaarheid van zowel de RIC als de frontoffice (veelal de infodesk van de regio), een informatie-infrastructuur in de regio (die veelal wordt vormgegeven in een periodiek overleg van belanghebbenden) en periodieke verspreiding van sitraps binnen de eigen regio.

3. EEN ADEQUATE VOORZIENING VAN DIGITALE COMMUNICATIE TUSSEN KORPSEN

De communicatie binnen LIC tussen de dNRI en de regiokorpsen verloopt op dit moment voornamelijk via e-mail. Hier worden vooral Excel- en Word-bestanden heen en weer gezonden. Voor urgente communicatie, verhelderingsvragen en dergelijke wordt nog de telefoon en soms de fax gebruikt.

Ruim de helft van de korpsen vindt de huidige mogelijkheden voor een adequate digitale communicatie ver beneden de maat. Vooral het ontbreken van encryptie-mogelijkheden, de ontsluiting van alle korpsen, KMar en de bijzondere opsporingsdiensten, alsook het feit dat er geen goed ondersteuningssysteem voor het informatieproces voorhanden is, worden genoemd. Nadeel van de huidige werkwijze (Excel- en Word-bestanden via de e-mail) is bovendien dat er geen procesinformatie wordt vastgelegd. Ook informatie voor deze procesindicatoren / kwaliteitseisen moeten handmatig worden verzameld. Daarnaast gebruikt de dNRI het e-mail systeem GroupWise, terwijl politie Nederland OUTLOOK gebruikt. Dit heeft tot omissies in berichtgeving geleid. Het is aannemelijk dat niet alle informatie voor een juiste besluitvorming telkens voorhanden is geweest. Dit vindt de Inspectie zorgelijk.

Buiten de LIC kaders vindt communicatie tussen regionaal en nationaal niveau plaats via de RID / AIVD-lijn, via de CIE / NCIE-lijn en soms rechtstreeks met EBB of UTBT. Minder gebruikelijk is ook de communicatie over rechtshulpverzoeken en over het uitleenen van materialen / middelen. Men is op zichzelf niet ontevreden over de werking van de specifieke systemen, maar het feit dat er zoveel verschillende thematische, niet gekoppelde en niet beveiligde systemen zijn, baart menig RIC zorgen. Ze moeten allemaal, deels met dezelfde informatie, worden onderhouden. De hoop is gevestigd op de komst van de Inwinmanager en op termijn PSO2. Ook is er een 7-tal korpsen dat aangeeft niet buiten de kaders van LIC te communiceren. Dit is te verklaren aangezien een deel van de RIC'en ook van mening is dat de NIK / RIK-lijn, dé lijn voor communicatie met het nationale niveau moet zijn. Ook de communicatie met EBB, Bijzondere Opsporingsdiensten en AIVD zou volgens hen over deze lijn moeten lopen. Aangezien er nog informatiestromen

naast de NIK / RIK-lijn lopen is het helder dat niet alle informatie wordt meegenomen in de analyses van de dNRI. Daarmee het risico groot is dat niet alle relevante informatie voor besluitvorming voorhanden is.

4. HET HELE LANDELIJKE INFORMATIECOÖRDINATIE SAMENWERKINGSVERBAND KAN BINNEN 1 UUR NA ALARMERING (INCIDENT) PROFESSIONEEL, GERICHT ACTIEF ZIJN OP EEN CALAMITEIT

Bijna alle korpsen geven aan binnen 1 uur na alarmering paraat en actief te kunnen zijn. Allemaal hebben zij daarvoor bereikbaarheids- (piket RIC, infodeskmedewerkers, RID, CIE) en beschikbaarheidseisen (16-uurs openingen van grotere infodesken) opgenomen in hun informatieorganisatie. Voor zover uit de gegevens van de dNRI kon worden opgemaakt, blijkt dat in de praktijk in 2004 steeds gewerkt te hebben.

De Inspectie heeft zorgen over de wijze van informeren. Bij een alarmering zal het NIK de regio informeren. Wie binnen de regio wordt geïnformeerd verschilt per regio. Hetzij de meldkamer, hetzij de (piket)medewerker RIK dan wel de RIC zelf. Daarna heeft iedere regio een soortgelijke procedure. De RIC beoordeelt urgentie en omvang van de calamiteit en bepaalt welke relevante medewerkers in piket moeten worden opgeroepen (RIK / infodesk medewerkers, RID, CIE en vaak coördinator CCB of algemeen commandant SGBO) en informeert de korpsleiding. Er vindt vervolgens overleg plaats onder leiding van de RIC, waarin het landelijke inwinplan wordt doorvertaald naar de regio. Van daaruit wordt de inwinning in de regio onder leiding van de RIC gecoördineerd via de afzonderlijke diensten, districten of decentrale informatiemedewerkers. De RIK / infodesk verwerkt, veredelt en verzendt de informatie naar NIK, RIC en regioleiding. Tevens verzorgen zij sitraps voor de regio.

Ondanks het feit dat het de Inspectie in haar onderzoek niet gebleken is dat deze diffuse wijze van alarmeren in eerste aanleg problemen heeft opgeleverd, acht zij het in potentie risicovol. Immers de tijd die het NIK kwijt is om iedere regio op maat te alarmeren gaat ten koste van het kostbare uur waarin alle regio's hun informatieprocessen moeten hebben opgeschaald. De Inspectie is er dan ook voorstander van een eenduidige alarmering op te zetten voor alle korpsen.

5. DE WAAKVLAMCONSTRUCTIE VAN DIT STELSEL FUNCTIONEERT ZODANIG DAT DE LANDELIJKE INFORMATIECOÖRDINATIE BINNEN 12 UUR OP TOPCAPACITEIT VOLLEDIG KAN FUNCTIONEREN

Topcapaciteit is nooit echt gedefinieerd, toch betekent het voor vrijwel alle korpsen dat de maximale capaciteit van de informatieorganisatie is ingezet om aan de vraag te kunnen voldoen. Daarvoor heeft de meerderheid van de korpsen de RIC ingezet als CHIN binnen de SGBO-organisatie. Voor de opschaling wordt dan gebruik gemaakt van de SGBO-structuur. Tot de informatieorganisatie wordt dan in een groot aantal gevallen ook de inzet van buurtagenten begrepen.

Alle korpsen geven aan binnen 12 uur op topcapaciteit te kunnen draaien. De Inspectie heeft dit niet kunnen verifiëren.

In feite wijkt het proces van start en opschaling niet af van het proces van informatiecoördinatie bij de 1-uurs paraatheid. Aangezien echter omvang en urgentie van de behoefte aan coördinatie groter is (of lijkt), schakelt de meerderheid van de korpsen al bij aanvang over op de SGBO-structuur en -procedures. De RIC treedt dan op als CHIN en stuurt ook vanuit die rol de informatiecoördinatie. Deze koppeling aan de SGBO-organisatie is naar de mening van de Inspectie een adequate basisstructuur.

6. TAKEN, BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN ZIJN GEREGLD EN VOOR VRIJBLIJVENDHEID IS GEEN RUIMTE

In alle korpsen heeft de Inspectie geconstateerd dat taken bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de informatiecoördinatiefunctie binnen de regio op enigerlei wijze zijn vastgelegd in implementatieplannen van het LIC-beleid, dan wel dat deze worden vastgelegd in de beschrijving van de rol van de CHIN-functionaris in het SGBO. Helder is dat opschaling en bevoegdheden binnen de informatiecoördinatie analoog zijn georganiseerd aan referentie 17 uit het referentiekader CCB dat voor de SGBO-structuren in de regio-korpsen geldt. Daarmee is er naar de mening van de Inspectie een heldere en stevige basis gelegd onder de functionaliteit van de informatiefunctie in bijzondere omstandigheden binnen de regio's.

Men heeft in de korpsen, mede op advies van de projectleider LIC, de vrijblijvendheid vermeden door regiospecifieke vertalingen van het landelijke projectplan te maken. De benoeming van een verantwoordelijke RIC, met door de regioleiding op enigerlei wijze vastgelegde taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden draagt hier eveneens aan bij. Maar ook de koppeling aan de SGBO-structuur en het trainen en opleiden van medewerkers zijn middelen om vrijblijvendheid tegen te gaan.

7. EEN ZICHZELF OP SCHERP HOUDEND, ONTWIKKELING ENTAMEREND SAMENWERKINGSVERBAND

De Inspectie heeft vastgesteld dat adequate kwaliteitscriteria voor het meten van effectiviteit van het samenwerkingsverband ontbreken. Tijdigheid van aanleveren van informatie of opschaling, evenals van volledigheid van informatie zijn op dit moment de graadmeters voor het functioneren van LIC als totaal. Daar vindt binnen de regio's dan ook sturing en controle op plaats. In navolging van de voortgangsgesprekken van de projectleider LIC wordt er ook veel afgemeten aan het aanwezig hebben van informatieverantwoordelijken en beschreven processen binnen de regio.

Periodiek overleg met betrokkenen en verantwoordelijken op lokaal, regionaal en landelijk niveau (PLIC) geeft de RIC zicht en invloed op de informatieprocessen en de voortgang van de ontwikkelingen op dit gebied. Daar zit tevens zijn sleutel tot stuurbaarheid. Uitwisseling van ervaringen binnen het PLIC biedt de mogelijkheid tot een beperkte vorm van benchmarking.

In bijna alle korpsen hebben de RIC'en periodiek overleg om operationele voortgang te bewaken. Daarnaast kennen bijna alle regio's vormen van overleg met proceseigenaren om de voortgang van het informatieproces en de verbeterpunten te monitoren en zo nodig bij te sturen. Het PLIC wordt door de Inspectie in dit kader als een waardevol overleginstrument gezien waarin de ontwikkelingen in een landelijk kader kunnen worden gezien en veranderingen kunnen worden gestimuleerd.

Het LIC-project kende nog een tweetal doelstellingen in relatie tot de Regionale Inlichtingen Diensten. Deze zijn als deelprojecten geformuleerd en in een apart project ondergebracht. Ze maken in die zin geen onderdeel meer uit van deze evaluatie van de doelen uit het LIC-project. Het betreft de volgende doelstellingen:

8. IN DE VORENSTAANDE PUNTEN IS GEZORGD VOOR EEN HELDERE POSITIONERING VAN DE REGIONALE INLICHTINGEN DIENSTEN

9. EEN DEELPROJECT DAT UITVOERING GEEFT AAN DE KWALITEITSVERBETERING VAN DE REGIONALE INLICHTINGEN DIENSTEN

De laatste doelstelling van het LIC-project: het geheel functioneert vóór aanvang van het Nederlandse voorzitterschap EU in juli 2004, is door de Inspectie in het kader van deze rapportage beantwoord. Vastgesteld is dat op 1 juli 2004 alle korpsen voldeden aan de minimumvereisten van het LIC-project. In die zin hebben de korpsen dus aan de doelstelling voldaan. Desalniettemin geeft dit rapport de handvatten voor verdere uitbouw en verbetering.

5.2 INFORMATIE-UITWISSELING EN INFORMATIECOÖRDINATIE, WAT KAN ER BETER?

Het is de Inspectie gebleken dat er nog niet veel wordt gewerkt met kwaliteitseisen om te meten of de prestaties van het korps op het terrein van informatie-uitwisseling en –coördinatie voldoende zijn. Kwaliteitseisen moeten gebruikt worden om prestaties te meten; de eigen keuze voor bepaalde kwaliteitseisen is een indicatie voor de prioritering die de organisaties geven aan bepaalde aspecten van, in dit geval, informatie-uitwisseling en –coördinatie en de vraag waarop ze willen worden afgerekend.

Wel heeft de Inspectie vastgesteld dat er een redelijke consensus is over de gewenste kwaliteitseisen. Er kunnen globaal drie categorieën onderscheiden worden: eisen t.a.v. de informatievraag, eisen t.a.v. de geleverde informatie en eisen t.a.v. het systeem van LIC, van de organisatie binnen het korps. Hieronder zijn de wensen van de korpsen willekeurig weergegeven.

Informatievraag vraagt om:

- duidelijkheid;
- eenduidigheid / volgens een uniform format;
- leesbaarheid;
- met aandacht voor bovenregionale dwarsverbanden.

Geleverde informatie vraagt om:

- betrouwbaarheid;
- compleetheid / volledigheid (alle betreffende korpsen leveren informatie en de korpsen leveren volledige informatie);
- leesbaarheid;
- actualiteit;
- vergelijkbaarheid/uniform format;
- tijdigheid / snelheid van respons.

Voor het systeem van LIC zijn belangrijk:

- zorgvuldigheid;
- bereikbaarheid;
- doelgerichtheid;
- aandacht voor bovenregionale dwarsverbanden;
- nakomen van gemaakte afspraken;
- terugkoppeling;
- periodieke evaluatiemomenten;
- opleidingsniveau van medewerkers;
- afstemming informatie- en communicatiesystemen;
- inzicht in welke informatie aan wie wordt verstrekt;
- snelheid van op- en afschaling;
- gebruik en borging van sitraps.

Belemmeringen en verbetermogelijkheden

De korpsen is ook gevraagd aan te geven waar ze belemmeringen ervaren op het terrein van informatie-uitwisseling en -coördinatie en op welk vlak zij verbetermogelijkheden zien. Er kunnen globaal vijf categorieën worden onderscheiden: informatie- en communicatiekanalen, informatie- en registratiesystemen, producten en werkwijze, de dNRI en de regiokorpsen en tot slot de categorie algemeen. Hieronder zijn de belemmeringen en verbeteringsuggesties in willekeurige volgorde weergegeven.

Kanalen:

- de dNRI heeft niet één loket: er zijn verschillende kanalen voor verschillende soorten informatie; dat is onhandig;
- de NCBB informatie komt te laat of in het geheel niet bij de RIC, omdat daarvoor een aparte lijn / kanaal wordt gebruikt; de NIK/RIK-lijn moet leidend zijn;
- gebruik de NIK / RIK-lijn ook voor communicatie met NCBB en NCC;
- gebruik de NIK / RIK-lijn ook voor bovenregionale criminaliteit;
- gebruik de NIK / RIK-lijn waarvoor deze is bedoeld (prioritaire zaken), voorkom verstoppingen in het kanaal, **maar ook:**
- gebruik de NIK / RIK-lijn voor alle informatie-uitwisseling, doe zo veel mogelijk via één kanaal;
- uitwisseling van informatie met externen, vooral ook justitie en bijzondere opsporingsdiensten laat te wensen over;
- informatie-uitwisseling met andere korpsen kan beter; gewezen wordt op verschillen tussen infodesken en het feit dat korpsen zich niet altijd aan de criteria uit de regeling regionale infodesken houden;
- KMar is niet digitaal bereikbaar;
- gebruik voor de informatie-uitwisseling één uniform, landelijk, digitaal en beveiligd communicatiesysteem;
- zorg ook voor informatiecoördinatie tussen het NIK, de AIVD, de MIVD en de NCBB.

Systemen:

- harmoniseer de informatie- en registratiesystemen; momenteel wordt gewerkt aan de zogenaamde inwinmanager, maar op termijn komt PSO2 beschikbaar; zorg voor uniforme formats, registraties en systemen;
- gebruik voor de informatie-uitwisseling een uniform, landelijk, digitaal en beveiligd communicatiesysteem;
- de informatieverzoeken zijn vaak niet aangepast aan de 'bevraagbaarheid' van de gebruikte systemen (moeilijkheden met zoeken); gebruikte registratiesystemen zijn niet altijd het meest geschikt voor analyse of 'zoeken';
- een systeem dat op basis van scenario's zelfstandig kan alerteren zou ideaal zijn.

Producten en werkwijze:

- zorg voor betere analyses, gebruik een uniform analyse-tool;
- voor 'zachte' informatie is geen plek in de systemen;
- er wordt nog te weinig gebruik gemaakt van vaste, uniforme formats voor vragen en gegevensverstrekking;
- de cultuur van het niet willen delen van informatie is een belemmering; korpsen moeten niet op 'hun eigen' informatie blijven zitten; autoriseer medewerkers om in elkaars systemen te kijken;
- het kennisniveau van de medewerkers verdient verbetering;
- capaciteit voor informatietaken is een belemmering;
- informatie-uitwisseling zou meer themagericht moeten zijn, **maar ook**:
- er is sprake van politie-informatie, en die is niet a-priori in thema's onder te brengen.

Dienst NRI:

- zorg voor betere analyses, analyses van een constante kwaliteit;
- het is niet altijd duidelijk hoe met de dienst NRI te communiceren (meer loketten);
- zorg voor een heldere vraagstelling;
- terugkoppeling en feedback worden niet gemist;
- zorg voor de mogelijkheid van themaregisters voor verdachte personen (in kader terreur).

Regiokorpsen:

- de Regionale Inlichtingen Dienst (RID) die onnodig (openbare orde-)informatie afschermt is een belangrijk en veel genoemd beletsel; informatiecoördinatie dient plaats te vinden op basis van alle informatie;
- terugkoppeling is ook binnen de korpsen niet sterk ontwikkeld;
- algemeen wordt aangegeven dat regionale informatiecoördinatie geen deeltaak is, maar een belangrijk (hoofd-)proces voor de politie; dan zou je het ook als apart proces moeten organiseren en positioneren in het korps (incl. aandacht voor IGP en briefing/debriefing); een voorbeeld hiervan is Rotterdam-Rijnmond, waar een Regionale Informatie Organisatie is ingericht;
- cultuur: om informatie te delen moet het normaal zijn om informatie in systemen vast te leggen.

Algemeen:

- zorg voor periodieke evaluaties;
- privacyreglementen en wettelijke kaders vormen een belemmering;
- zorg ook voor informatiecoördinatie tussen NIK, AIVD, MIVD en NCBB;
- alle deelnemers aan LIC moeten de landelijke afspraken nakomen.

IN HOEVERRE HEEFT HET LIC DE KNELPUNTEN UIT HET RAPPORT VAN DE ALGEMENE REKENKAMER OPGELOST?

Met de evaluatie van het LIC-project kunnen de centrale onderzoeksvragen beantwoord worden: of de door de Algemene Rekenkamer genoemde tekortkomingen bij de uitwisseling van politie-informatie met het LIC-project zijn weggenomen en welke rol het ministerie en het KLPD daarin hebben vervuld.

Achtereenvolgens worden hieronder de vragen uit dit onderzoek beantwoord:

- a Heeft het LIC-project opgeleverd wat beoogd werd?
 - b Is de uitwisseling van politie-informatie verbeterd sinds het verschijnen van het Rekenkamerrapport?
 - c Wat hebben het ministerie van BZK en het KLPD gedaan om verbeteringen in de informatie-uitwisseling te bewerkstelligen en heeft dit iets opgeleverd?
- ad.a *Heeft het project Landelijke Informatie Coördinatie (LIC) opgeleverd wat beoogd werd en heeft LIC de genoemde tekortkomingen bij de uitwisseling van politie-informatie weggenomen?*

De Inspectie is met een groot deel van de korpsen (24 van de 26 korpsen) van mening dat LIC intussen adequaat functioneert.

De meest concrete doelen zijn gerealiseerd, te weten:

- het binnen één uur, na alarmering gericht actief kunnen zijn op een calamiteit,
- en het binnen 12 uur op topcapaciteit kunnen laten functioneren van de informatie-coördinatie.

Ook hebben alle korpsen een Regionale Informatie Coördinator. De andere criteria voor het LIC-project zijn wat minder 'hard', met uitzondering van de doelstelling om te kunnen beschikken over een adequate voorziening voor digitale communicatie tussen de korpsen; de huidige situatie op dit punt wordt door de korpsen (en andere partners van NIK) als bepaald niet adequaat ervaren. Participatie van de korpsen aan LIC is niet altijd 100%, maar de meeste korpsen reageren op de informatieverzoeken in het kader van LIC; daarbij wordt gestreefd naar het op tijd reageren; dat wordt gezien als het belangrijkste criterium.

Een positieve ontwikkeling is de groeiende bereidheid om samen te werken en informatie te delen. Ook de algemeen gedeelde onvrede bij de korpsen over het ontbreken van uniforme registratie- en informatiesystemen die ook bruikbaar zijn voor analyse-doeleinden geeft aan dat de tijd rijp lijkt voor meer landelijke standaards ten aanzien van informatie en communicatietechnologie.

Veel onvrede wordt geuit over de Regionale Inlichtingen Diensten die te vaak en soms ten onrechte informatie niet willen delen met de RIC. RID'en beschikken juist over relevante informatie op het gebied van openbare orde.

Ondanks het feit dat met LIC is voorzien in een eenvoudige en heldere structuur voor communicatie en landelijke informatie-uitwisseling wordt nog te vaak voor specifieke doeleinden gebruik gemaakt van verschillende specifieke communicatiekanalen. De Nationaal Informatie Coördinator en de Regionale Informatie Coördinatoren zouden steeds zoveel mogelijk geïnformeerd moeten worden. Wel wordt de NIK / RIK-lijn steeds vaker gebruikt voor landelijke communicatie en de werkwijze met strategiedocumenten en inwinplannen wordt ook onder andere (niet-LIC) omstandigheden gebruikt.

Kortom, met LIC zijn nog niet alle problemen die de Algemene Rekenkamer eerder signaleerde opgelost. De richting van de ontwikkelingen en de eerste resultaten zijn naar de mening van de Inspectie echter hoopgevend.

ad.b Is de uitwisseling van politie-informatie verbeterd sinds het verschijnen van het Rekenkamerrapport, en met name:

- *Is de aanlevering van informatie door de korpsen verbeterd?*
- *Is de verwerking van informatie door het KLPD verbeterd?*
- *Is de informatiecoördinatie verbeterd?*

De Inspectie OOV is van mening dat de aanlevering van informatie door de korpsen is verbeterd. In het kader van het LIC-project is een structuur gecreëerd die voorziet in heldere kanalen en vaste contactpersonen voor informatie-uitwisseling tussen de dNRI en de regiokorpsen. Van deze structuur wordt regelmatig gebruik gemaakt, ook buiten de kaders van LIC om. De lijn tussen NIK en RIK begint steeds meer de gangbare (maar overigens nog niet de enige) weg te worden als het gaat om informatie-vragen. De meeste korpsen leveren de gevraagde informatie en daarbij is tijdigheid het belangrijkste criterium. Al dan niet naar aanleiding van het LIC-project is in de korpsen de aandacht voor informatiecoördinatie (en gerelateerde zaken als Informatie Gestuurde Politie, briefing en debriefing, positionering van de informatiefunctie in de korpsen, de gang van opsporingsinformatie naar politie-informatie, etc.) toegenomen. De Inspectie OOV verwacht en ziet ook dat hierdoor de informatie-uitwisseling, anders dan in het kader van LIC, hiervan heeft geprofiteerd.

De verwerking van informatie door de dNRI van het KLPD is verbeterd. Landelijke Informatie Coördinatie is operationeel en functioneert. De rol van de dNRI is ten aanzien van monitoring en procesbeheersing (regie) nog onvoldoende uitgekristalliseerd. De dNRI is aan het reorganiseren waarbij gestreefd wordt naar een organisatie met één loket. Een verandering van een aanbodgestuurde organisatie naar een vraaggestuurde is een ander doel. Daarmee wordt beoogd de 'schotten' tussen de specialismen weg te nemen; dit lijkt al te lukken, bijvoorbeeld bij het samenstellen van LIC-teams uit de verschillende NRI-bloedgroepen, iets dat voorheen vrijwel uitgesloten was. De dNRI heeft nog een behoorlijke weg te gaan in de reorganisatie en wordt daarbij niet geholpen door negatieve beeldvorming bij de regiokorpsen gebaseerd op het verleden.

Veel kritiek is er op de gebrekkige terugkoppeling door de dNRI. Toch is ongeveer de helft van de korpsen tevreden over de kwaliteit van de sitraps en is men vrij algemeen van mening dat de kwaliteit de laatste tijd toeneemt. Over de inhoudelijke verwerking van informatie door de dNRI zijn de korpsen en de NCBB over het algemeen tevreden: de dNRI-informatie levert snel bruikbare informatie op.

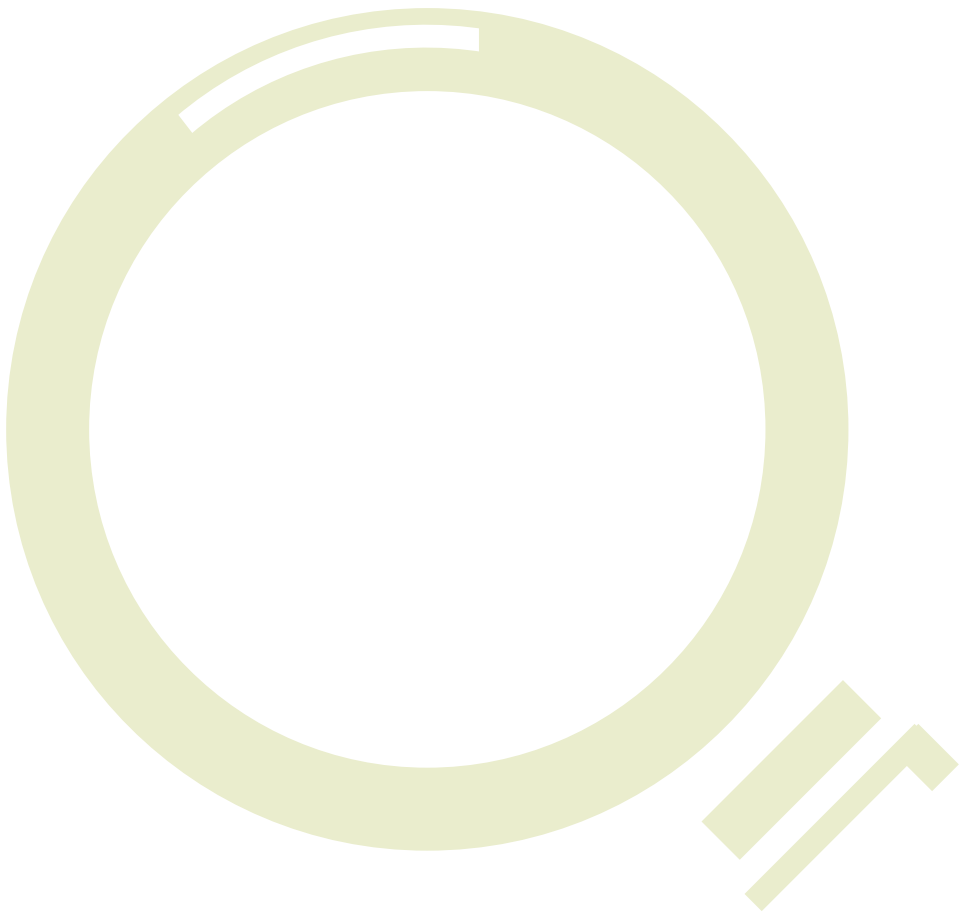
Landelijke Informatie Coördinatie is verbeterd met de ingebruikname van de LIC-structuur. Er zijn heldere kanalen en vaste contactpersonen en er wordt gebruik gemaakt van de structuur. Er is zeker nog ruimte voor verbetering op landelijk niveau. Dit geldt ook voor de informatiecoördinatie binnen de korpsen. Er lijkt bij de korpsen nog veel in ontwikkeling en dan gaat het vooral om een effectieve positionering van de informatie-functie binnen het korps (waaronder het losweken van de informatiefunctie uit de recherchehoek) en een structurele invoering van briefing en debriefing en Informatie Gestuurde Politie in het korps. De diversiteit aan informatiesystemen bij de korpsen en de soms beperkte toegankelijkheid (althans voor analysedoeleinden) van deze systemen draagt bepaald niet bij aan een betere informatie-uitwisseling. Naast de NIK / RIK-lijn bestaan er bovendien nog veel andere kanalen voor informatie-uitwisseling met de dNRI en de korpsen; dit draagt evenmin bij aan een eenduidige en effectieve uitwisseling van politie-informatie.

ad.c Wat hebben het ministerie van BZK en het KLPD gedaan om verbeteringen in de informatie-uitwisseling te bewerkstelligen en heeft dit iets opgeleverd?

De minister van BZK en de Raad van Hoofdcommissarissen zijn beide nauw betrokken geweest bij het LIC-project. De RvHC is dat ook in operationele zin, in de hoedanigheid van NIK / RIK-autoriteit.

De dNRI heeft een omgevingsanalyse laten uitvoeren en een reorganisatie ingezet. Het KLPD, in casu de dNRI, heeft met de ingezette reorganisatie in ieder geval een betere relatie en een betere informatie-uitwisseling met de regiokorpsen op het oog: klantgericht, van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd, duidelijke communicatielijnen en één loket en een minder starre organisatie van specialistische afdelingen. De Inspectie OOV meent dat de richting van de reorganisatie de juiste is, maar dat resultaten nog niet altijd even duidelijk waarneembaar zijn. De informatie-uitwisseling in het kader van LIC functioneert. Informatiecoördinatie en -uitwisseling zijn onderwerpen die binnen de korpsen en tussen de korpsen meer en meer aandacht krijgen.

Over het algemeen vindt de Inspectie dat van de minister van BZK en de Raad van Hoofdcommissarissen een sterkere, regisserende rol ten aanzien van de landelijke informatiecoördinatie en de daarmee samenhangende projecten (IGP, briefing / debriefing, ICT, ABRIO) mag worden verwacht. Van het KLPD mag een sterkere rol in procesbeheersing en monitoring worden verwacht.

Bijlage 1: Methoden van onderzoek

1

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende vier methoden:

- **documentanalyse**

Kamerstukken, rapporten van de Algemene Rekenkamer, beleidsdocumenten van korpsen, omgevingsanalyses van de dNRI, rapportages vanuit het LIC-project, tijdschriftartikelen, documenten over Informatie Gestuurde Politie, over briefing en debriefing, etc. Er is veel geschreven over informatiecoördinatie en informatie-uitwisseling. Hiervan is zoveel mogelijk kennis genomen.

- **interviews**

In de oriëntatiefase van het onderzoek, dat geleidelijk overging in de onderzoeksfase, zijn gesprekken gevoerd met sleutelinformanten op het gebied van de informatiecoördinatie en -uitwisseling. Het betreffen diverse gesprekken bij korpsen, bij de dNRI, interviews met de portefeuillehouder van de Raad van Hoofdcommissarissen, met de projectleider LIC, met departementsambtenaren, onderzoekers van de Rekenkamer, etc.

- **observatie bij de dNRI**

Teneinde een beeld te krijgen van de werking van het systeem van Landelijke Informatie Coördinatie en om operationele documentatie te bestuderen, heeft de Inspectie gedurende twee dagen ter plekke geobserveerd hoe bij de dNRI wordt gewerkt aan Landelijke Informatie Coördinatie.

- **vragenlijst korpsen**

Alle regiokorpsen en het KLPD ontvingen in juli 2004 een vragenlijst. Doel hiervan was te inventariseren hoe de korpsen de taken op het gebied van informatiecoördinatie en -uitwisseling hebben georganiseerd, alsmede om een antwoord te krijgen op de vraag of LIC, in de ogen van de korpsen, werkt en waar mogelijk verbeteringen te vinden zijn. De vragenlijst bevatte vragen over de Regionale Informatie Coördinator, de organisatie en de werking van de informatiecoördinatie bij de korpsen, over de realisatie van de projectdoelen van LIC, over briefing en debriefing en over de Regionale Infodesk. Ook werd gevraagd naar geconstateerde belemmeringen in het systeem en naar mogelijke verbeterpunten.

Bijlage 2

2

Interviews

In het kader van het onderzoek is gesproken met de volgende functionarissen:

- Marius Schouten, projectleider Landelijke Informatie Coördinatie DNP
- Marjolein Teunissen, projectsecretaris Landelijke Informatie Coördinatie DNP
- Anne de Cloe, ministerie van BZK, directie Politie
- Jan ter Mors, plv. hoofd dNRI, KLPD
- Jan Janse, Nationaal Informatie Coördinator, dNRI, KLPD
- Sjoerd Bloemsma, hoofd dNRI, KLPD
- Arjen Jonge Vos, Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen
- Ries Straver, korpschef Hollands Midden, portefeuillehouder informatiecoördinatie bij de Raad van Hoofdcommissarissen
- Petra Bakker, hoofd Regionale Informatie Organisatie, regiopolitie Rotterdam-Rijnmond
- Hans Sterkens, projectleider Informatie Gestuurde Politie, regiopolitie Midden- en West-Brabant
- Paul Wallenburg, hoofd Bureau Recherche Informatie, regiopolitie Haaglanden
- Anja Eling, Algemene Rekenkamer
- Jelle Hoogland, Algemene Rekenkamer
- Theo Henderik, (vml.) Chief Information Officer, regiopolitie Brabant-Noord
- deelnemers aan het Platform Landelijke Informatie Coördinatoren (PLIC)
- diverse medewerkers van de dNRI, KLPD

Bijlage 3

Vragenlijst regiokorpsen

Betreft korps :

Ingevuld door :

Functie :

Telefoon :

E-mail :

Voor akkoord getekend :
(Korpschef)

Inge vulde vragenlijst vóór 15 september 2004 sturen aan:

Inspectie OOV

t.a.v. mw. I. Soeltan
postbus 20011
2500 EA Den Haag
ingrid.soeltan@minbzk.nl

Informatie bij

L.J.M. Koolen	(070) 426 8788	leo.koolen@minbzk.nl
E.P.H. Moonen	(070) 426 8786	erik.moonen@minbzk.nl

NB.:

ZIE AANWIJZINGEN BIJ DE VRAGENLIJST OP DE VOLGENDE BLADZIJDE

Aanwijzingen bij de vragenlijst:

Wie vult in?

Invullen van de vragenlijst geschiedt onder verantwoordelijkheid van de korpschef. Deze bepaalt wie er namens het korps belast worden met het feitelijk beantwoorden van de vragen en het aanleveren van de gevraagde documenten. In het kader van dit onderzoek ligt het voor de hand dat dit in ieder geval de regionale informaticoördinator en / of de portefeuillehouder informatie(beleid) zijn. De vragenlijst is daarom al elektronisch aan de regionale informaticoördinator verzonden.

Het invullen

- Bij meerkeuze vragen kunt u het gewenste aankruisvak invullen door het aanklikken met uw muiswijzer. Dit antwoord wordt dan automatisch voor u aangevinkt.
- Bij de invulvelden kunt u gewoon uw antwoord intypen, het veld wordt automatisch aangepast aan de lengte van uw antwoord.
- De naamgeving van de in deze vragenlijst bedoelde functionarissen of organisatieonderdelen kan afwijken van de in uw korps gehanteerde naamgeving. Graag bij de beantwoording uitgaan van het equivalent in uw korps.

Gevraagde documenten

Bij een aantal vragen wordt u verzocht (beleids)documenten toe te voegen. Doel hiervan is vast te stellen of het gaat om feitelijk beleid of beleidsintenties. Het is het dus niet altijd noodzakelijk met betrekking tot vastgesteld beleid om het gehele beleidsdocument toe te zenden. In het bijzonder bij documenten van enige omvang kan er ook volstaan worden met het relevante onderdeel uit het beleidsdocument. Wel moet er **dan** per gevraagd document duidelijk zijn:

- **voor beleidsdocumenten:** dat het vastgesteld beleid betreft (datum vaststelling) en wie de vaststellende autoriteit is (korpschef, korpsleiding, korpsmanagementteam, districts- of divisiechef)
- **voor geformuleerd, maar niet vastgesteld beleid:** dat er sprake is van geformuleerd beleid, dat in de besluitvormingsprocedure van het korps zit. Taak-, functie- of competentiebeschrijvingen en organogrammen altijd bijvoegen.

Procedure van verzenden

- 1 De vragenlijst elektronisch invullen en samen met de gevraagde (beleids)documenten digitaal opsturen naar mevr. Soeltan (ingrid.soeltan@minbzk.nl).
- 2 Een uitdraai van de bedoelde vragenlijst, door uw korpschef ondertekend, en eventuele papieren documenten verzenden aan mevr. Soeltan (Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag).

Contactpersoon

Voor eventuele vragen of opmerkingen over de verzending kunt u contact opnemen met mevr. Soeltan (070 4268097 of ingrid.soeltan@minbzk.nl)

1 DE REGIONALE INFORMATIECOÖRDINATOR

1.2 Is er in uw regio een regionale informatiecoördinator?

ja (sinds)

nee, ga verder met vraag 2.1

1.3 Is het takenpakket / de functiebeschrijving van de regionale informatiecoördinator schriftelijk vastgelegd?

ja (een kopie van het document waarin het takenpakket is beschreven bijvoegen)

nee (de feitelijk uitgevoerde taken kort beschrijven)
.....

1.4 Sommige korpsen hebben de regionale informatiecoördinator een plaats gegeven in de lijn; andere korpsen hebben voor de regionale informatiecoördinatie een procesverantwoordelijke aangewezen (portefeuillehouder). Hoe is de regionale informatiecoördinator in uw korps gepositioneerd?

lijnverantwoordelijk

portefeuillehouder / procesverantwoordelijk

anders (toelichten)
.....

1.5 Betreft het hier een fulltime functie?

ja

nee (van welke functie is het regionaal informatie coördinatorschap dan een onderdeel?)
.....

1.6 Als de functie van de regionaal informatiecoördinator onderdeel is van een breder takenpakket, welke zijn dan de andere taakvelden in zijn / haar pakket?
.....

1.7 Zijn de bevoegdheden van de regionale informatiecoördinator beschreven?

ja

nee (graag de feitelijk gehanteerde bevoegdheden hier beschrijven)
.....

1.8 Wie is direct leidinggevende van de regionale informatiecoördinator?

.....

2 DE INFORMATIECOÖRDINATIE BINNEN DE ORGANISATIE

2.1 Heeft uw korps beleid geformuleerd ten aanzien van de informatiecoördinatie en informatie-uitwisseling?

- ja (betreffende beleidsdocumenten bijvoegen)
- nee, ga verder met vraag 2.3

2.2 Heeft uw korps daarbij ook in (concrete/meetbare) doelstellingen geformuleerd wat het wil bereiken op het gebied van informatiecoördinatie en informatie-uitwisseling?

- ja (welke doelstellingen zijn dit?)
-

nee

2.3 Hoe verhoudt zich de regionale informatiecoördinator tot:
(is er een hiërarchische verhouding, dan wel welke (geregelde) samenwerkingsrelatie bestaat er dan?)

- chef (Regionale) Infodesk (relatie toelichten)
-

chef Criminele Inlichtingen Eenheid (relatie toelichten)

.....

chef afdeling Zware Criminaliteit (relatie toelichten)

.....

chef Regionale Inlichtingen Dienst (relatie toelichten)

.....

chef afdeling Analyse (relatie toelichten)

.....

Chief Information Officer (relatie toelichten)

.....

chef bureau Conflict en Crisis Beheersing (CCB) (relatie toelichten)

.....

2.4 Hoe is het Regionaal Informatie Knooppunt in uw korps ingebed / gepositioneerd?
(aan de hand van bv. het organisatieschema van het korps toelichten)

.....

3. **INFORMATIECOÖRDINATIE IN DE PRAKTIJK**

3.1. Hoe vaak is uw korps in 2004 door de Nationale Informatie Coördinator benaderd met een informatievraag?

.....

3.2 Houdt u hiervan een administratie bij?

ja, op welke wijze (systeem (welke) of papieren administratie)?

.....

nee

3.3 Is achteraf steeds na te gaan wat u hebt ondernomen naar aanleiding van de informatievragen van de NIC (throughputadministratie)?

ja (voorbeeld van de documentatie m.b.t. een bepaalde casus bijvoegen)

nee

3.4 Kunt u aangeven of en zo ja hoe u zelf de informatievragen classificeert en definieert (bv. opsporingsinformatie / openbare orde informatie / e.d.)?

ja (classificatie en definitie toelichten)

.....

nee, informatie wordt niet geclassificeerd

.....

3.5 Hoe vaak ging het bij informatievragen via het NIK in 2004 om (in aantallen):

opsporingsgerelateerde informatievragen?

.....

terrorisme gerelateerde informatievragen?

.....

openbare orde gerelateerde informatievragen?

.....

anders.....? (korte omschrijving van soort informatievragen)

.....

3.5.1 Hoe vaak ging het in 2004 bij de in vraag 3.5 door u genoemde gevallen om vragen over (schatting van aantallen):

ontsluiten van bestaande informatie? (informatie die geleverd kan worden uit de u ter beschrijving staande gegevensbestanden)

.....

inwinning van nieuwe informatie? (informatie die gericht ingewonnen moet worden bij wijkagenten, informatierechercheurs e.d. en (nog) niet in systemen is opgeslagen)

.....

3.5.2 Als het ging om informatievragen met betrekking tot bestaande informatie (informatie uit de u ter beschikking staande gegevensbestanden), was u dan altijd in staat om alle gevraagde informatie te ontsluiten?

ja

nee, (toelichten)

.....

3.5.3 Als het om gerichte inwinning van informatie ging, hoe vaak en welke korpsonderdelen werden dan betrokken bij deze informatievraag (schatting van aantallen)?

Regionale Infodesk

.....

Criminele Inlichtingen Eenheid

.....

afdeling Zware Criminaliteit

.....

Regionale Inlichtingen Eenheid

.....

wijkagenten

.....

andere korpsonderdelen, te weten

.....

3.6 Zijn er naast de NIK / RIK-lijn nog andere kanalen die uw korps gebruikt voor informatie-uitwisseling met de dNRI?

ja (om welke informatiestromen en welke kanalen gaat het dan?)

.....
en wat is de reden van het gebruik van dit andere kanaal?

nee

3.7 Heeft uw korps zelf wel eens als opdrachtgever een informatieverzoek via de NIK / RIK-lijn uitgezet?

ja (hoe vaak?)

.....
waarop had(den) dit verzoek / deze verzoeken betrekking?

nee, ga verder met vraag 3.8

3.7.1 Kreeg uw korps adequate ondersteuning van de dNRI / het NIK bij het formuleren van het strategiedocument en het inwinplan?

ja

nee

3.7.2 Kreeg u de gevraagde informatie via de dNRI binnen de gestelde termijn?

ja

nee

3.7.3 Hebben alle relevante korpsen gereageerd?

ja

nee

3.7.4 Heeft uw interne opdrachtgever (leidinggevende die u om de informatie-inwinning heeft gevraagd) op basis van de in het eindrapport van het NIK opgenomen informatie een goed onderbouwde beslissing kunnen nemen? (meest relevante inwinplannen noemen)

betreft inwinplan 1:

ja (toelichten met voorbeeld)

.....

nee (toelichten)

.....

betreft evt. inwinplan 2:

ja (toelichten met voorbeeld)

.....

nee (toelichten)

.....

3.7.5 Bent u tevreden over de kwaliteit van de eindrapportage door het NIK naar aanleiding van het door u ingediende inwinplan?

ja

nee (toelichten)

.....

3.8 Bent u tevreden over de kwaliteit van de sitraps van het NIK?

ja

nee (toelichten)

.....

3.9 Zijn er formele werkafspraken ten aanzien van terugkoppeling in het eigen korps van informatie uit sitraps of eindrapportages van het NIK?

ja (betreffende documenten bijvoegen)

nee (hoe vindt verspreiding dan plaats?)

.....

3.10 Hoe vaak leidde in 2004 een 'sitrap' binnen uw korps tot verhelderingsvraag aan de dNRI of het reageren met aanvullende informatie?

verheldering: (aantal noemen)

.....

aanvullende informatie (aantal noemen)

.....

3.11 Gebruikt u binnen uw korps kwaliteitscriteria om vast te stellen of Landelijke Informatie Coördinatie werkt?

ja, en wel de volgende;

.....

nee

3.12 Welke kwaliteitscriteria zouden volgens u voor het hele systeem van Landelijke Informatie Coördinatie moeten gelden?

.....

4. **REALISATIE DOELSTELLING LANDELIJKE INFORMATIE COÖRDINATIE (LIC)**

*De onderstaande vragen zijn afgeleid van de doelstelling van het project Landelijke Informatie Coördinatie. De doelstellingen zijn in de tekst in hun oorspronkelijke vorm en **vetgedrukt** weergegeven*

4.1 **harde afspraken met de betrokken belanghebbenden.**

4.1.1 Wie heeft in uw korps in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie afspraken gemaakt en de uitvoering ervan gecoördineerd?

.....

4.1.2 Welke afspraken zijn dat en waarom waren deze naar uw mening voldoende 'hard' (toelichten)?

.....

4.2 **afspraken over de mate en inhoud van de informatie-uitwisseling (permanent) in normale omstandigheden (waakvlamconstructie).**

4.2.1 Wat verstaat uw korps onder normale omstandigheden in het kader van de Landelijke Informatie Coördinatie?

.....

4.2.2 Welke afspraken zijn gemaakt tussen uw korps en het KLPD / de dNRI over de mate en inhoud van de informatie-uitwisseling onder normale omstandigheden?

.....

4.2.3 Wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen soorten informatie (opsporings- informatie, openbare orde-informatie, terrorisme-informatie, etc.)?

.....

4.2.4 Wat gebeurt er feitelijk in uw korps ten aanzien van de informatie-uitwisseling tijdens de waakvlamsituatie? (hoe is het vormgegeven, gebeurt er daadwerkelijk iets of is het een set afspraken over bereikbaarheid?)

.....

4.3 een adequate voorziening van digitale communicatie tussen korpsen.

4.3.1 Hoe communiceert uw korps met het KLPD / de dNRI in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie?

- voornamelijk telefonisch
- voornamelijk per fax
- voornamelijk via e-mail
- via een (specifiek) digitaal systeem, namelijk

4.3.2 Is er naar uw mening nu al sprake van een adequate voorziening voor digitale communicatie?

- ja
 - nee (toelichten)
-

4.3.3 Communiceert uw korps digitaal met het KLPD / de dNRI buiten de kaders van Landelijke Informatie Coördinatie om?

- ja, over welke zaken gaat dat?
-

- en met welke systemen?
-

- voldoet dit systeem van informatie-uitwisseling?
-

- nee
-

4.4 het hele Landelijke Informatie Coördinatie samenwerkingsverband kan binnen 1 uur na alarmering (incident) professioneel en gericht actief zijn op een calamiteit.

4.4.1 Kan uw korps in het kader van de Landelijke Informatie Coördinatie binnen 1 uur na alarmering professioneel en gericht actief zijn op een calamiteit?

- ja
 nee (toelichten)
-

4.4.2 Wat moet daarvoor in uw korps allemaal gebeuren en hoe weet u of het gelukt is? (antwoord onderbouwen met relevante documenten)

4.5 de waakvlamconstructie van dit stelsel functioneert zodanig dat de Landelijke Informatie Coördinatie binnen 12 uur op topcapaciteit volledig kan functioneren.

4.5.1 Kan uw korps, in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie, binnen 12 uur op topcapaciteit volledig functioneren?

- ja
 nee (toelichten)
-

4.5.2 Wat wordt in uw korps verstaan onder 'topcapaciteit'?

4.5.3 Welke acties moet u daarvoor ondernemen en hoe weet u of het (binnen 12 uur) gelukt is? (is er bijvoorbeeld iets afgesproken over rapportage hierover aan de regionale informatiecoördinator) (antwoord onderbouwen met relevante documenten)

4.6 taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn geregeld en voor vrijblijvendheid van de deelnemers is geen ruimte.

4.6.1 Hoe heeft uw korps ervoor gezorgd dat taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zodanig zijn geregeld, dat elke vorm van vrijblijvendheid

wordt voorkomen?

4.6.2 Welke waarborgen heeft u daarvoor?
(antwoord onderbouwen met relevante documenten)

4.7 een zichzelf op scherp houdend, ontwikkeling entamerend samenwerkingsverband.

4.7.1 Hoe weet u dat in uw korps de Landelijke Informatie Coördinatie goed functioneert?

4.7.2 Hoe heeft u ervoor gezorgd dat eventueel falen van het samenwerkingsverband (Landelijke Informatie Coördinatie) wordt opgemerkt?

4.7.3 Welke maatregelen heeft u genomen om zonnig in te grijpen en verbeteringen aan te brengen?

4.8 het geheel functioneert vóór aanvang van het Nederlandse voorzitterschap EU in juli 2004. Deze vraag wordt door de Inspectie in het kader van haar rapportage beantwoord!

Nb. Het project Landelijke Informatie Coördinatie kende nog een tweetal doelstellingen in relatie tot de Regionale Inlichtingen Diensten. Deze zijn als deelprojecten geformuleerd en in een apart project ondergebracht. Ze maken in die zin geen onderdeel meer uit van deze evaluatie van de doelen uit de Landelijke Informatie Coördinatie. Het betreft de volgende doelstellingen:

- 1. in de vorenstaande punten is gezorgd voor een heldere positionering van de Regionale Inlichtingen Diensten.*
- 2. een deelproject dat uitvoering geeft aan de kwaliteitsverbetering van de Regionale Inlichtingen Diensten.*

5. BRIEFING EN DEBRIEFING IN UW KORPS

In het kader van Landelijke Informatie Coördinatie is het systeem van briefing en debriefing in de operationele processen een belangrijke plaats toegedacht. Een goed werkend briefing / debriefing-systeem kan er voor zorgen dat relevante informatie uit de 'haarvaten' van het korps gecontroleerd en doelgericht kan worden ingewonnen en gebruikt.

5.1 Is er in uw korps beleid geformuleerd met betrekking tot briefing en debriefing in operationele processen?

- ja (de betreffende beleidsdocumenten bijvoegen)
 nee, ga verder met vraag 5.7

5.2 Is dit beleid geïmplementeerd?

- ja
 nee

5.3 Is dit beleid onderdeel van meer omvattend beleid ten aanzien van de informatie-uitwisseling en informatiecoördinatie binnen uw korps zoals bedoeld in vraag 2.1?

- ja (de betreffende beleidsdocumenten bijvoegen)
 nee, er is geen specifieke beleid ten aanzien van de informatiehuishouding en informatiecoördinatie binnen het korps

5.4 Wie is er in uw korps verantwoordelijk voor dit beleid (proceseigenaar)?

Naam:

Functie:

5.5 Zijn de rollen en functies binnen het proces van briefing en debriefing beschreven?

- ja (beschrijving bijvoegen)
 nee

5.6 Zijn er kwaliteitseisen geformuleerd?

- ja (beschrijving bijvoegen)
 nee

5.7 Is er in uw korps sprake van een structurele en georganiseerde briefing en debriefing binnen de operationele onderdelen? (eventueel per RBP-proces (opsporing / noodhulp / toezicht en handhaving / intake en service) beantwoorden als het afwijkt)

.....

5.7.1 Welke functionaris is (per proces) verantwoordelijk voor:

voorbereiding van de (de)briefing?

.....

uitvoering van de (de)briefing?

.....

verwerking van de informatie die uit de (de)briefing komt?

.....

6. **INRICHTING REGIONALE INFODESK EN REGIONAAL INFORMATIE KNOOPPUNT**

6.1 Is het Regionaal Informatie Knooppunt onderdeel van de Regionale Infodesk?

ja (toelichten)

.....

nee

.....

6.2 Welke taken worden door de Infodesk specifiek verricht in het kader van Landelijke Informatie Coördinatie?

.....

6.3 Is de 'Regeling Regionale Infodesk' van de Raad van Hoofdcommissarissen binnen uw korps geïmplementeerd?

ja

nee (toelichten)

.....

6.4 Hoe ziet het takenpakket van de Infodesk eruit? (relevante documenten bijvoegen)

.....

6.5 Welke functies / specialismen zijn vertegenwoordigd in de Infodesk?

.....

6.6 Hoeveel formatieplaatsen heeft de Infodesk in relatie tot het aantal Fte's van uw korps (ratio)?

..... /

6.7 Hoe is de Infodesk ingebed / gepositioneerd in het korps?
(aan de hand van bv. organisatieschema van het korps toelichten)

.....

6.8 Hoe is de Infodesk intern georganiseerd?
(aan de hand van bv. organisatieschema van de Infodesk toelichten)

.....

6.9 Hoe is de **interne** informatieloketfunctie geregeld?
(wie zijn de interne klanten en hoe wordt ervoor gezorgd dat deze goed worden bediend?)

.....

6.10 Hoe is de **externe** informatieloketfunctie geregeld?
(wie zijn de externe klanten en hoe wordt ervoor gezorgd dat deze goed worden bediend?)

.....

6.11 Zijn er binnen uw korps plannen tot wijziging van de regionale informatie-organisatie ter verbetering van de interne informatiehuishouding en -coördinatie?

ja (toelichten)

.....

nee

7. BELEMMERINGEN BIJ INFORMATIE-UITWISSELING

7.1 Ervaart u belemmeringen bij de uitwisseling van politie-informatie?
in het algemeen

.....

in de informatie-uitwisseling met de dNRI (in relatie tot Landelijke Informatie Coördinatie)

.....

in de informatie-uitwisseling met de dNRI (algemeen)

.....

in de informatie-uitwisseling met andere korpsen

.....

in de informatie-uitwisseling met anderen / externen

.....

7.2 Bent u van mening dat Landelijke Informatie Coördinatie, althans de bijdrage van uw korps daaraan, momenteel adequaat functioneert?

ja (toelichten)

.....

nee (toelichten)

.....

7.3 Wat zou er naar uw mening nog kunnen / moeten verbeteren aan de **informatie-uitwisseling** van politie-informatie? (los van de in 7.1 genoemde belemmeringen)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.4 Wat zou er naar uw mening nog kunnen / moeten verbeteren aan de **informatiecoördinatie** van politie-informatie?

.....

.....

.....

.....

.....

- ABRIO Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding
- AC Algemeen Commandant bij SGBO
- AIVD Algemene Inlichtingen en Veiligheids Dienst
- AO Algemeen Overleg (2^e kamer)
- ARK Algemene Rekenkamer
- BOD Bijzondere Opsporings Dienst(en)
- BRI Bureau Recherche Informatie / Bureau Regionale Informatie
- BVD Binnenlandse Veiligheidsdienst (voorganger AIVD)
- BZK ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- CBO Commissie Bovenregionale Opsporing
- CCB Conflict en Crisis Beheersing
- CHIN Chef Informatie bij SGBO
- CHON Chef Ondersteuning bij SGBO
- CIE Criminele Inlichtingen Eenheid
- CIO Chief Information Officer
- CIP Coöperatie Informatiehuishouding Politie
- DIC Districtelijke Informatie Coördinator
- DIK Districtelijk Informatie Knooppunt
- DIN Dienst Internationale Netwerken
- DNP De Nederlandse politie
- dNRI dienst Nationale Recherche Informatie (onderdeel van het KLPD)
- EBB Eenheid Bewaken en Beveiligen
- ICT Informatie en Communicatie Technologie
- IGO Informatie Gestuurde Opsporing
- IGP Informatie Gestuurde Politie
- ISC ICT-Service Coöperatie Politie, OM en Veiligheid
- Inspectie OOV Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
- KC Korpschef
- KIC Korps Informatie Coördinator (de RIC van het KLPD)
- KL Korpsleiding
- KLPD Korps Landelijke Politie Diensten
- KMar Koninklijke Marechaussee
- LIC Landelijke Informatie Coördinatie (het systeem)
- LIC DNP project Landelijke Informatie Coördinatie van De Nederlandse politie
- MID Militaire Inlichtingen Dienst
- MvJ ministerie van Justitie
- NCBB Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen (hoofd EBB)
- NCC Nationaal Coördinatie Centrum
- NCIE Nationale Criminele Inlichtingen Eenheid
- NIC Nationale Informatie Coördinator
- NIK Nationaal Informatie Knooppunt
- NIK / RIK-lijn de virtuele communicatielijn tussen NIK en RIK's in relatie tot LIC
- NR Nationale Recherche
- OM Openbaar Ministerie
- OMP Ordenings Methodiek Processen
- OC Operationeel Commandant bij SGBO
- PLIC Platform Landelijke Informatie Coördinatie
- PSO2 Politie Suite Opsporing (2)
- RIC Regionale Informatie Coördinator
- RID Regionale Informatie Dienst
- RIK Regionaal Informatie Knooppunt
- RRI Regeling Regionale Infodesk
- RvHC Raad van Hoofdcommissarissen
- RWOV Referentiekader Werkprocessen Opsporing en Vervolging
- RIO Regionale Informatie Organisatie
- SGBO Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden
- sitrap situatie rapportage
- TVB Taken, Verantwoordelijkheden en Bevoegdheden
- TIC Team Informatie Coördinator
- UTBT Unit Terrorisme bestrijding en Bijzondere Taken
- WIV Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Inspectie
OPENBARE ORDE
EN VEILIGHEID

